

Begroting 2014

Algemeen bestuur

5 november 2013

INHOUDSOPGAVE

1 OPMAAT NAAR DEZE BEGROTING	4
1.1 VAN PERSPECTIEVENNOTA NAAR BEGROTING	4
1.2 VOORTGANG BELEID EN CONSEQUENTIES VOOR 2014	5
1.3 FINANCIËLE KADERS	5
1.4 WIJZIGINGEN OP HET KOSTENNIVEAU NA KADER UIT PERSPECTIEVENNOTA 2014-2017	6
1.5 KOSTENNIVEAU BEGROTING 2014	7
2 DE BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG	9
3 BEGROTING NAAR PROGRAMMA'S	13
3.1 ALGEMEEN	13
3.2 PROGRAMMA VEILIGHEID	13
3.3 PROGRAMMA WATERSYSTEMEN	17
3.4 PROGRAMMA AFVALWATERKETEN	25
3.5 BEDRIJFSVOERING	30
4 BEGROTING NAAR BELEIDSVELDEN	32
4.1 ALGEMEEN	32
4.2 NETTO KOSTEN PER BELEIDSVELD	32
4.3 PERSPECTIEVENNOTA 2014-2017 VERSUS BEGROTING 2014	34
4.4 PERSONEELFORMATIE	34
4.5 BEREKENING VAN DE KOSTENDEKKENDE TARIEVEN 2014	34
4.6 BEREKENING VOORGESTELDE TARIEVEN 2014	37
5 FINANCIËLE POSITIE	40
5.1 ALGEMEEN	40
5.2 RESERVEPOSITIE EN WEERSTANDSCAPACITEIT	40
5.3 RISICO'S	41
5.4 VERBONDEN PARTIJEN	43
5.5 VOORZIENINGEN	44
5.6 TREASURYPARAGRAAF	44
BIJLAGEN	46
BIJLAGE 1: DE BEGROTING BINNEN DE PLANNING EN CONTROLCYCLUS	47
BIJLAGE 2: KERNGEGEVENS VAN WATERSCHAP RIJN EN IJSSEL	49
BIJLAGE 3: BEGROTING VAN LASTEN EN BATEN INCLUSIEF TOELICHTING	51
BIJLAGE 4: STAAT VAN VASTE ACTIVA	55
BIJLAGE 5: STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	57
BIJLAGE 6: STAAT VAN PERSONEELSLASTEN	59
BIJLAGE 7: FORMATIEPLAN 2014	61
BIJLAGE 8: STAAT VAN LANGLOPENDE LENINGEN	70
BIJLAGE 9: BEREKENING VAN DE RENTEOMSLAG	72
BIJLAGE 10: OPBOUW EMU-SALDO	74
BIJLAGE 11: VASTSTELLINGSBESLUIT	77

Voorwoord

Voor u ligt de Begroting 2014 van ons waterschap. De kaders van deze begroting heeft u middels het vaststellen van de Perspectievennota 2014-2017 op 10 september jl. aangereikt.

Ons waterschap heeft de afgelopen jaren bewust gekozen om opgebouwde reserves grotendeels terug te geven aan de ingelanden in ons beheergebied. Wij zijn immers een overheid en geen bedrijf met winstoogmerk. We proberen onze wettelijke taken tegen zo laag mogelijke kosten uit te voeren, met het oog op een verantwoorde ontwikkeling, op middellange en lange termijn. De wereldwijde economische crisis heeft echter al enkele jaren geleden een abrupt einde gemaakt aan financiële voordelen die rechtstreeks ten goede kwamen aan onze inwoners. Financiële voordelen die het mogelijk maakten om jarenlang tegen niet-kostendekkende tarieven ons werk te verrichten.

In eerste instantie zijn we met een stofkam door de eigen organisatie gegaan, hebben we in de jaren 2011 tot en met 2013 voor € 6,5 mln. structureel weten te bezuinigen op de organisatie en hebben we er daarnaast voor gekozen om strategisch aangelegde reserves maximaal te benutten om al te grote schommelingen in de lastenontwikkeling van onze inwoners zo veel mogelijk te beperken.

De door de crisis veroorzaakte nieuwe omstandigheden dwingen ons nu tot een pijnlijke, maar ook noodzakelijke bijstelling in deze tarievenpolitiek. De rek is uit de organisatie, de ingezette reserves zijn nagenoeg op en het gat tussen uitgaven en inkomsten wordt mede door krimp en crisis-gerelateerde ontwikkelingen, zoals een groter beroep op kwijtschelding van belastingheffing en dalende waarden van onroerend goed, alleen maar groter.

Deze problematiek kondigde zich reeds bij de bespreking van de Begroting 2012 en de Begroting 2013 aan. Bij de vaststelling van de Begroting 2013 heeft u aangegeven zich te willen bezinnen op de ambities van ons waterschap. Bij deze ambitiediscussie bent u uitvoerig betrokken. Bijna parallel aan de ambitiediscussie heeft u ook - in dialoog met uw omgeving – uw visie op waterbeheer voor de komende decennia aangescherpt. Een visie die zich niet alleen beperkt op de watertaken zoals die op ons afkomen, maar ook op de positie van ons waterschap in de samenleving en hoe we daar samen met andere overheden, organisaties en instellingen aan moeten werken. Een visie die nieuwe verantwoordelijkheden met zich meebrengt, van onze partners, maar ook van ons als waterschap.

De perspectievennota stond in het teken van de herbezinning van ambities en de wijze waarop wij onze taken uitvoeren met als doel onze ambities en de financiering daarvan op middellange termijn in evenwicht te krijgen. Naast de doorgevoerde maatregelen ter bijstelling van onze ambities, inzet van reserves en jarenlange bezuinigingen, bleek een tariefstijging onvermijdelijk. Parallel speelde de herziening van de kostentoeDELINGS-verordening voor de kostenverdeling van Watersysteembeheer over de diverse belastingcategorieën. Op het kostenniveau van de taak Watersysteembeheer als geheel, heeft de verordening geen effect, maar wel op het niveau van de belastingcategorieën.

1 Opmaat naar deze begroting

1.1 Van perspectievennota naar begroting

Contourennota

Op 2 juli 2013 heeft het algemeen bestuur een contourennota besproken waarin de financiële verwachtingen voor de periode 2014-2017 zijn geschetst. Daaruit blijkt dat de sinds 2011 ingevoerde kostenbesparingen en de ingezette gematigde tariefontwikkeling niet voldoende zijn om in de komende vier jaar een sluitende begroting te bereiken. Er blijft een fors verschil bestaan tussen de uitgaven van het waterschap en de inkomsten uit belastingheffing; ook na actualisatie van alle kosten- en inkomstenparameters. Pogingen om het na bezuinigingen bestaande gat grotendeels te dichten door herijking van taken, in uw bestuur behandeld in de dit jaar gevoerde ambitediscussie, leveren onvoldoende op om een forse tariefsverhoging voor watersysteembeheer te voorkomen. Het verschil tussen kosten en inkomsten op de begroting voor deze taak is zo groot dat de sterk geslonken reserves dit in 2014 al niet kunnen aanvullen.

Het inboeten op onze ambities voor het zuiveringsbeheer kan in combinatie met een matige tariefstijging, en inzet van de beschikbare reserve, in 2017 tot een sluitende begroting leiden.

Perspectievennota

Op 10 september heeft het algemeen bestuur de Perspectievennota 2014-2017 vastgesteld. Op basis van de inzichten uit de eerdere contourennota en de daaruit voortgekomen bestuurlijke discussie is in deze nota voorgesteld om voor de taak zuiveringsbeheer een jaarlijkse stijging van 4% als uitgangspunt te nemen. Voor de taak watersysteembeheer is opnieuw zowel de kostenkant als de inkomstenkant tegen het licht gehouden. Geconstateerd is dat bovenop de al doorgevoerde en nu aanvullend voorgestelde ambitiebijstellingen het waterschap geen extra besparingsmogelijkheden ziet, zonder dat dit vergaande gevolgen heeft voor de wijze waarop wij tot nu toe onze burgers/ingelanden bedienen. Om die reden is voorgesteld om zowel de voorstellen uit de ambitediscussie over te nemen, als om een eenmalige verhoging van het watersysteemtarief met 15% voor te stellen, met in de jaren daarna een verdere, gematigde verhoging.

Samenvattend zijn in de perspectievennota de onderstaande maatregelen gekozen, die hun doorwerking vinden in deze Begroting 2014.

Algemeen

- Bij de totstandkoming van het Waterbeheerplan 2016-2021 opnieuw bezien wat op onderdelen het verantwoorde investeringstempo is. Daarbij wordt maximaal gebruik gemaakt van opgedane kennis om bijvoorbeeld de KRW-doelen sober maar effectief te bereiken.
- Op het gebied van personeel de komende vier jaar uitgaan van het voor 50% niet opvullen van de ruimte die door natuurlijk verloop vrijkomt (in die periode geraamd op 50% van 25 FTE).
- Bij het voorbereiden van de begroting voor 2014 rekening houden met de dan bekende samenwerkingsvoordelen uit de uitwerking van shared services in Rijn-Oost 'Waterkracht'.

Maatregelen Zuiveringsbeheer

- De bedrijfsvoering van de RWZI's af te stemmen op het voldoen aan de nationale doelstelling voor gebiedsrendement van 75% voor fosfaat.
- Het innovatiebeleid voor zuiveringsbeheer voort te zetten, zonder dat dit tot extra kosten leidt.
- Eerder uitgestelde investeringen worden niet eerder ingelopen dan vanaf 2017.

En verder

- Uitgaan van continuering van een jaarlijkse tariefstijging van 4%, om in 2017 te komen tot een kostendeekkende begroting.
- In de volgende perspectievennota's vast te stellen of en in welke omvang alsnog bijsturingsmaatregelen nodig zijn.

Maatregelen Watersysteembeheer

- Het onderhoud van natuurlijke watergangen en aanliggende landschapselementen of gronden te verminderen.
- De calamiteitenorganisatie - voor waterveiligheid, overlast, waterkwaliteit en droogte - op het gewenste basisniveau te brengen.
- De verantwoordelijkheid voor actief onderhoud van watergangen te nemen vanaf een stroomgebied van in beginsel ca. 20 ha en niet kleiner.
- De ambities voor waterkwaliteit en ecologie van de beeksystemen te handhaven.
- De uitvoering van verdrogingsbestrijding te vertragen, voor de locaties waar het waterschap nog geen voorbereiding is gestart.
- Projecten voor dijk aanpassing uit te voeren conform de prioritering volgens het nieuwe Hoogwaterbeschermingsprogramma (nHWBP), dus vanaf 2016.
- Bij projectinitiatieven van derden waar mogelijk de kosten die het waterschap hiervoor moet maken in rekening te brengen bij de initiatiefnemer.

En verder

- Uitgaan van een eenmalige tariefstijging in 2014 van 15% en de jaren daarna van 4%, om in 2017 te komen tot een kostendeekkende begroting.

1.2 Voortgang beleid en consequenties voor 2014

In de perspectievennota is de meerjarenraming geactualiseerd met inbegrip van het meerjarige investeringsprogramma. De actualisatie leidt tot verschuivingen tussen de jaren 2014-2017, die per saldo geen wijziging van de kapitaalslasten opleveren.

Voor het taakveld watersysteembeheer is vooralsnog geen rekening gehouden met noodzakelijke werkzaamheden aan de dijk langs het Groene kanaal bij Hackfort. Naast een regionale, heeft dit dijkvak ook een primaire functie. Er loopt een verzoek om de maatregelen op te nemen in het nHWBP zodat financiering en prioritering via dit spoor kan gaan verlopen. Als dat niet lukt, moet dit project alsnog uit eigen middelen gefinancierd worden. Voor beheer en onderhoud van het watersysteem is het doorschuiven van projecten naar latere jaren in de planperiode voorzien. Andere redenen zijn het verschuiven van renovatie- en baggerprojecten, latere bestuurlijke vaststelling van de ontwerp GGOR-plannen en uitgestelde bijdragen aan gemeenten voor waterberging.

Voor het taakveld zuiveringsbeheer is binnen de gegeven meerjaren kaders een herprogrammering van de investeringen uitgevoerd. Daarbij is vanuit de inhoudelijke noodzaak en wenselijkheid opnieuw naar het programma gekeken en gezien welke verplichtingen reeds zijn aangegaan en welke kredieten zijn verstrekt. Dit heeft geleid tot een verschuiving over de jaarschijven, maar per saldo is er een reductie van € 0,4 mln. op het totale investeringsvolume over 4 jaar ten opzichte van de PPN 2013-2016.

1.3 Financiële kaders

Kostenniveau

De Perspectievennota 2014-2017 levert onderstaande kaders voor 2014 voor het kostenniveau per taak. Deze kaders zijn exclusief de maatregelen uit de ambitiediscussie. Paragraaf 1.5 vermeldt de financiële effecten van deze maatregelen per taak. De paragrafen over de programma's (paragraaf 3.2.1, 3.3.1 en 3.4.1) tonen de financiële effecten per maatregel.

(bedragen x € 1.000)

Taak	PPN 2014-2017 excl. Ambitie- discussie
Zuiveringsbeheer	41.849
Watersysteembeheer	39.994
Totaal	81.843

Paragraaf 1.5 licht toe welke mutaties na dit kader zijn verwerkt.

Investeringsvolume per taak

In de Perspectievennota 2014-2017 is het kader voor het netto investeringsvolume exclusief Vaarwegen voor 2014 vastgesteld op € 21,45 mln., volgens onderstaand overzicht. De investeringsvolumes zijn eveneens exclusief de maatregelen van de ambitediscussie.

(bedragen x € 1.000)

Taak	2014	2015	2016	2017
Afvalwater	7.200	7.700	9.700	11.500
Watersystemen	9.000	6.500	5.000	5.171
Veiligheid	375	374	687	375
Veiligheid: (n)HWBP	3.875	5.354	5.354	5.354
Vervangingen	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	21.450	20.928	21.741	23.400

Uitgangspunten voor de Begroting 2014

Deze begroting hanteert de volgende uitgangspunten:

- het gestelde kader voor het kostenniveau o.b.v. de Perspectievennota 2014-2017, zie voorgaande tabel;
- na het vaststellen van de Perspectievennota 2014-2017 leidden diverse ontwikkelingen tot nieuwe inzichten die in BURAP 2013-2 zijn gerapporteerd. Paragraaf 1.4 beschrijft deze ontwikkelingen en paragraaf 1.5 toont hoe zij in de Begroting 2013 zijn verwerkt;
- een renteomslag van 3,3%, een stijging van de personeelslasten met 1% en een inflatiepercentage van 2,0%. Deze parameters zijn gelijk aan de parameters uit de Perspectievennota 2014-2017. Het Centraal Planbureau raamt voor 2014 nog altijd 2% inflatie;
- een formatie-omvang van 333,05 FTE (Begroting 2013: 338,65 FTE);
- aanpassing van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit voor Zuiveringsbeheer bedraagt € 1,138 mln. en voor Watersysteembeheer € 1,487 mln. (Begroting 2013: Zuiveringsbeheer € 1,131 mln. en Watersysteembeheer € 1,219 mln.).

1.4 Wijzigingen op het kostenniveau na kader uit Perspectievennota 2014-2017

De vorige paragraaf toont het kader uit de Perspectievennota 2014-2017 voor verwerking van de financiële effecten van de ambitediscussie. Naast deze effecten, hebben ook de bijsturingen uit bestuursrapportage 2013-2 effect op het kostenniveau. Tot slot bestaan er ontwikkelingen tussen het moment van de perspectievennota en het opstellen van deze begroting die invloed hebben op het kostenniveau. Deze paragraaf behandelt deze wijzigingen op het kader uit de perspectievennota.

Ambitediscussie

Het bestuur heeft uit hoofde van de Begroting 2013 begin 2013 een ambitediscussie gevoerd. Het resultaat van deze discussie is o.a. dat zij een reeks besparingen heeft vastgesteld, als onderdeel van de perspectievennota.

Het financiële kader voor 2014 uit de vorige paragraaf is exclusief de resultaten van de ambitiesdiscussie. In de Begroting 2014 zijn de effecten van de ambitiesdiscussie meegerekend conform het besluit van het algemeen bestuur op 10 september 2013.

Mutaties

De meerjarenraming van de perspectievennota gaat uit van een reeks aannames die o.b.v. voortschrijdend inzicht in een latere fase achterhaald kunnen raken. In de Begroting 2014 betreft het de begroting van Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus/Tricijn (GBLT). De meerjarenraming uit de perspectievennota houdt rekening met een stijging o.b.v. de inflatie. Deze stijging verklaart niet de totale stijging o.b.v. de recent ontvangen begroting van GBLT, dat het algemeen bestuur op 2 juli 2013 heeft vastgesteld. De begroting van GBLT is voor ons waterschap € 27.000 hoger dan in de perspectievennota is opgenomen. Het voorstel van 2 juli 2013 licht de mutaties verder toe; de kosten besparingen wegen niet op tegen de kostenstijgingen door bijvoorbeeld hogere vervangingsinvesteringen. Daarnaast hanteert GBLT in haar begroting 3% inflatie; onze (meerjaren)raming gaat voor 2014 uit van 2%.

Bestuursrapportage 2013-2

De tweede bestuursrapportage van 2013 vermeldt onderstaande bijstellingen, voor zover ze gevolgen hebben in 2014. Deze zijn verwerkt in de Begroting 2014.

Overzicht bijstellingen 2014 o.b.v. BURAP 2013-2

(bedragen x € 1.000)

Overige kosten	structureel	incidenteel	€	Verdeling naar taken	
				Zuiverings-beheer	Water-systeem-beheer
a. Bijdrage muskusrattenbestrijding	x		-124		-124
b. Bemonstering en analyse	x		-60	-15	-45
Totaal lagere lasten in 2014			-184	-15	-169

Toelichting op de financiële bijstellingen voor de begroting 2014

- Bijdrage muskusrattenbestrijding. In de Perspectievennota 2014-2017 is voor muskusrattenbestrijding € 866.000 geraamd. Deze raming kan – op basis van informatie uit de begroting 2014 van het Muskusrattenbeheer - worden bijgesteld naar € 742.000. Dat is een voordeel van € 124.000 in 2014.
- Bemonstering en analyse. Bovenop de bezuinigingen van 2012 wordt in 2013 circa € 60.000 extra structureel bezuinigd op de monsternamen en de exploitatie van het meetnet waterkwaliteit. Dit is mogelijk door de verdergaande versterking van de samenwerking in Rijn-Oost.

1.5 Kostenniveau Begroting 2014

Na verwerking van de wijzigingen uit de vorige paragraaf, resulteert onderstaand kostenniveau van de Begroting 2014.

(bedragen x € 1.000)

Taak	PPN 2014-2017 excl. Ambitiesdiscussie	Ambitiesdiscussie	Mutaties	BURAP 2013-2	Begroting 2014
Zuiveringsbeheer	41.849	-131	14	-15	41.718
Watersysteembeheer	39.994	-284	13	-169	39.553
Totaal	81.843	-415	27	-184	81.271

Een toelichting op de kolommen.

- De kolom 'Perspectievennota 2014-2017 excl. Ambitiediscussie' bevat het kader voor de Begroting 2013 o.b.v. deze perspectievennota exclusief de effecten van de vastgestelde maatregelen uit de ambitiediscussie. In dit kader is de structurele verlaging voor de kosten van slibverwerking (€ 0,5 mln.) al opgenomen.
- De kolom 'Ambitiediscussie' toont de financiële effecten van de vastgestelde maatregelen uit de ambitiediscussie. Op 10 september 2013 heeft het algemeen bestuur de Perspectievennota 2014-2017 vastgesteld, met daarin een aantal maatregelen uit de ambitiediscussie. De financiële effecten van die maatregelen zijn onderdeel van de Begroting 2014.
- De kolom 'Mutaties' bevat mutaties die na het vaststellen van de Perspectievennota 2014-2017 naar voren zijn gekomen. Paragraaf 1.4 licht ze verder toe.
- De bijsturingen vanuit BURAP 2013-2, zie paragraaf 1.4, zijn opgenomen in de kolom 'BURAP 2013-2'.

Het doorrekenen van de vastgestelde maatregelen uit de ambitiediscussie heeft niet alleen effect op het kostenniveau, maar ook op het geraamde investeringsvolume. Een tweetal maatregelen bevat namelijk aanpassingen in het investeringsvolume in de periode 2014-2017. Het betreft:

- Watersysteembeheer. Invullen van beleid op verdrogingsbestrijding; temporiseren van uitvoering van projecten waarvoor de voorbereiding nog niet is gestart. Het investeringsvolume is hierdoor in 2015 eenmalig € 0,5 mln. lager;
- Afvalwaterketen. Investerings voor behoud en ontwikkeling infrastructuur, inlopen van investeringen en innovaties. In 2017 is het investeringsvolume hierdoor € 8,5 mln. hoger.

Onderstaande tabel toont de investeringsvolumes inclusief de effecten van deze twee maatregelen op basis van de Perspectievennota 2014-2017.

(bedragen x € 1.000)

Taak	2014	2015	2016	2017
Afvalwater	7.200	7.700	9.700	20.000
Watersystemen	9.000	6.000	5.000	5.171
Veiligheid	375	374	687	375
Veiligheid: (n)HWBP	3.875	5.354	5.354	5.354
Vervangingen	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	21.450	20.428	21.741	31.900

Op basis van de twee genoemde maatregelen wijkt deze tabel af van de tabel in paragraaf 1.3, dat de investeringsvolumes zonder verwerking van de ambitiediscussie toont.

Projecten kennen een doorlooptijd van meerdere jaren. Dat betekent bij de programmering dat er voortdurend gekeken wordt naar de voortgang van de lopende en nieuwe projecten over de jaarschijven heen waarbij getracht wordt realistisch te plannen. We zien daarbij dat er ook ieder jaar een overloop is naar het volgende jaar. Voor 2014 hebben we voor € 1 mln. te maken met het doorschuiven van projecten uit 2013. Naast de lopende en nieuwe projecten wordt gekeken naar cofinanciering en beschikbare capaciteit om zo een reëel investeringsvolume af te geven. Deze inzichten zijn ingebracht in de bestuurlijke afweging voor de PPN 2014-2017. Dit bestuurlijke kader is vervolgens de basis voor de Begroting 2014.

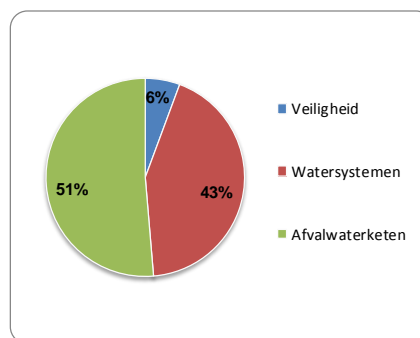
2 De begroting in één oogopslag

Deze paragraaf geeft inzicht in de kosten per programma, per beleidsveld en per belastingcategorie.

Netto kosten 2014 per programma¹

bedragen x € 1.000

Programma	TOTAAL
Veiligheid	4.583
Watersystemen	34.970
Afvalwaterketen	41.718
Totaal	81.271

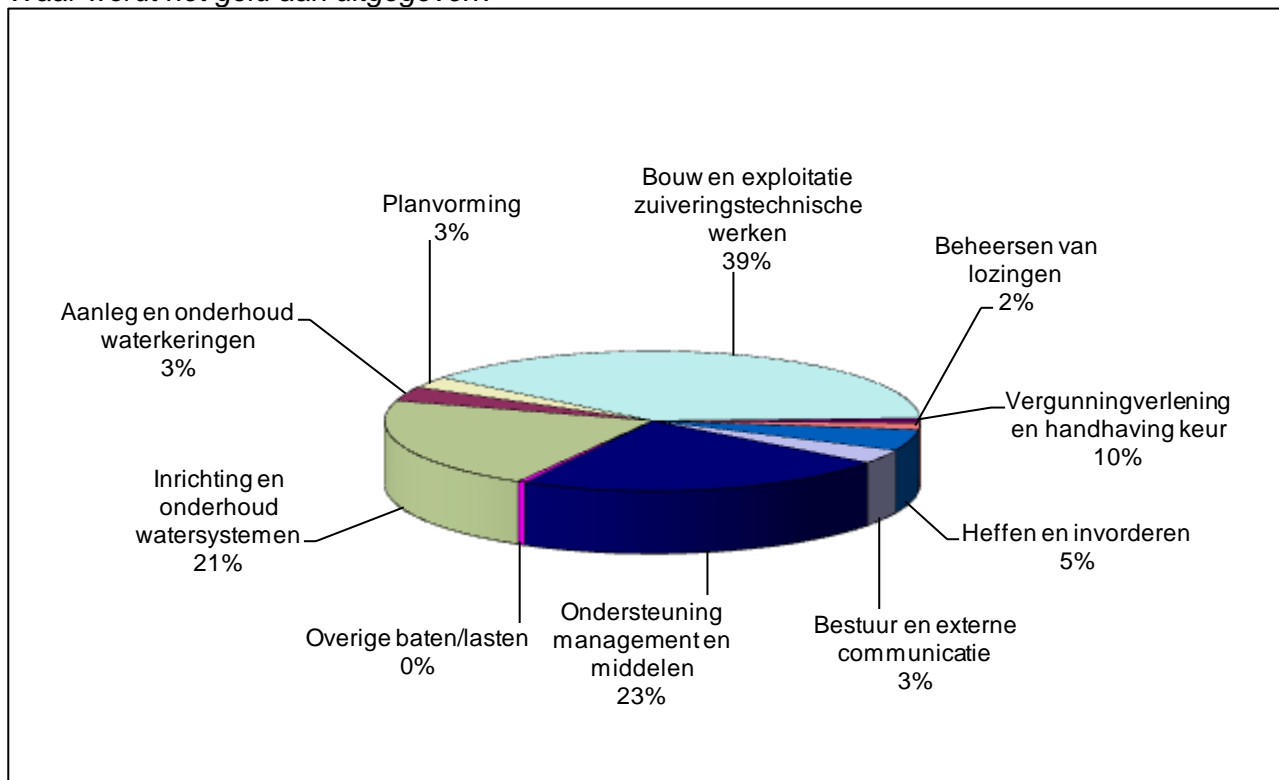

bedragen x € 1.000

BELEIDSVELDEN	Rekening 2012	Begroting 2013	Prognose 2013	Begroting 2014
61 Planvorming	2.324	2.082	2.227	2.170
62 Aanleg en onderhoud waterkeringen	2.568	2.687	2.880	2.758
63 Inrichting en onderhoud watersystemen	15.842	16.744	16.018	17.472
64 Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	30.240	32.816	30.786	31.792
65 Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	0	0	0	-0
66 Vergunningverlening en handhaving keur	863	899	753	908
67 Beheersen van lozingen	1.076	1.238	1.302	1.253
68 Heffing en invordering	4.208	3.902	3.977	4.032
69 Bestuur en externe communicatie	2.399	2.637	2.718	2.668
60 Ondersteunende beheersproducten	17.982	18.917	18.768	18.592
Onvoorzien		35	35	35
Dotatie arbeidsgelateerde voorziening	465		140	
Innovatiefonds	34			
Educatie is beleven	97			
Overige kosten / baten	-1.025			0
Rente eigen vermogen	-877	-755	-585	-407
TOTAAL netto kosten	76.196	81.202	79.019	81.271

¹ Onder netto kosten worden verstaan de kosten na aftrek van subsidies, vergoedingen en/of andere bijdragen.

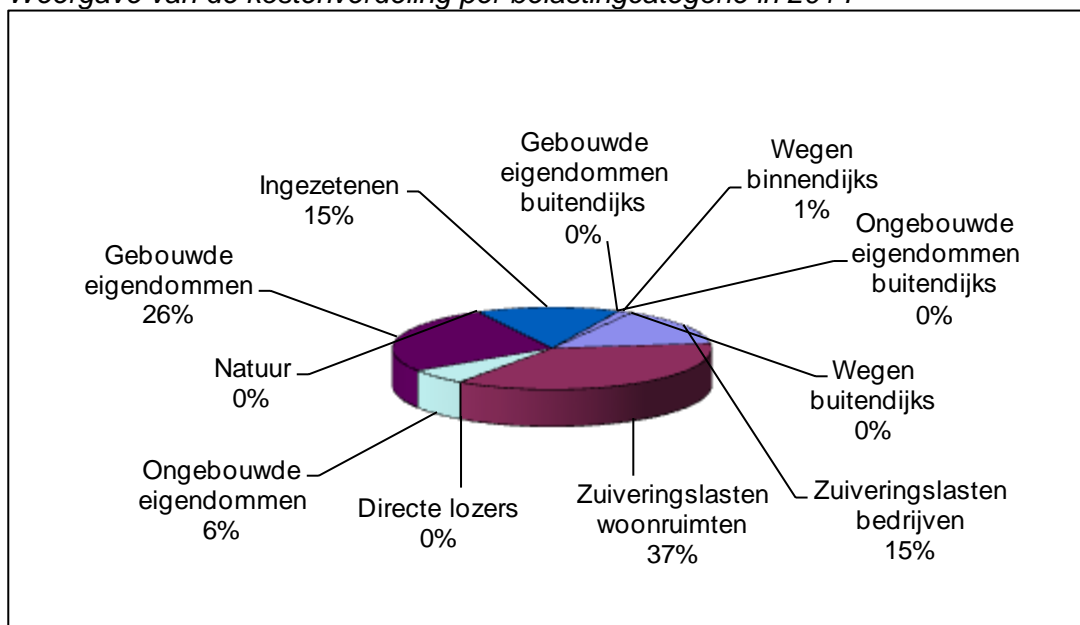
Waar wordt het geld aan uitgegeven?

Weergave van de netto kosten 2014 per belastingcategorie

Omschrijving	Zuiverings-beheer	Water-systeem-beheer	Totaal
Zuiveringslasten bedrijven	12.016		12.016
Zuiveringslasten woonruimten	29.702		29.702
Directe lozers		72	72
Ongebouwde eigendommen		4.958	4.958
Gebouwde eigendommen		21.423	21.423
Natuur		79	79
Ingezetenen		11.844	11.844
Gebouwde eigendommen buitendijks		15	15
Ongebouwde eigendommen buitendijks		29	29
Wegen binnendijks		1.128	1.128
Wegen buitendijks		4	4
Totaal	41.718	39.553	81.271

Weergave van de kostenverdeling per belastingcategorie in 2014

Kostendekkende tarieven

De hiervoor weergegeven netto kosten per belastingcategorie zijn samen met de voor 2014 geprognosticeerde belastingeenheden bepalend in de berekening van de kostendekkende tarieven. Per heffing zijn hieronder het werkelijke (vastgestelde) tarief in 2013, het kostendekkende tarief in 2013 en het kostendekkende tarief in 2014 weergegeven. Meer informatie over de berekening van de kostendekkende tarieven, waaronder de belastingeenheden, staat in paragraaf 4.5.

Zuiveringsheffing

Categorie	Vastgesteld tarief 2013	Begroot kostendekkend tarief 2013	Begroot kostendekkend tarief 2014
Zuiveringseenheid	€ 43,43	€ 48,72	€ 47,97

Watersysteemheffing

Categorie	Eenheid	Begroot kostendekkend tarief / percentage 2013	Vastgesteld tarief / percentage 2013	Begroot kostendekkend tarief / percentage 2014
Gebouwd buitendijs	WOZ - waarde	0,0074%	0,0069%	0,0076%
Ongebouwd buitendijs	Hectare	€ 10,32	€ 8,56	€ 11,09
Ongebouwd WEGEN buitendijs	Hectare	€ 10,32	€ 8,56	€ 22,18
Ingezetenen	Woonruimten	€ 40,17	€ 37,60	€ 45,68
Gebouwde eigendommen	WOZ - waarde	0,0296%	0,0276%	0,0304%
Ongebouwde eigendommen	Hectare	€ 41,30	€ 34,24	€ 44,35
Ongebouwd WEGEN	Hectare	€ 41,30	€ 34,24	€ 88,70
Natuur	Hectare	€ 1,43	€ 1,44	€ 2,92
Verontreinigingsheffing	VE	€ 43,43	€ 48,72	€ 47,97

Voor de Begroting 2014 vrij inzetbare reserves

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Zuiverings-beheer	Water-systeem-beheer	Totaal
Vrij inzetbare reserves per 1 januari 2013	8.850	8.888	17.738
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit 2014	-1.138	-1.487	-2.625
Verwacht resultaat Burap 2013-2	-3.607	-3.970	-7.577
Geprognosticeerde vrij inzetbare reserves per 1 januari 2014	4.105	3.431	7.536

De reserves per 1 januari 2014 zijn gebaseerd op de stand per 31 december 2012 o.b.v. de Jaarrekening 2012, de minimaal benodigde weerstandscapaciteit en het geprognosticeerde jaarresultaat van 2013 conform BURAP 2013-2.

3 Begroting naar programma's

3.1 Algemeen

Dit hoofdstuk vermeldt per programma de doelstellingen, ontwikkelingen, de budgetten en het investeringsvolume. De prestaties zijn gerelateerd aan het Waterbeheerplan 2010-2015. Verder beschrijven we in dit hoofdstuk de belangrijkste ontwikkelingen in de bedrijfsvoering.

3.2 Programma Veiligheid

3.2.1 Algemeen

Het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel wordt door 144 kilometer primaire waterkeringen tegen rivierwater beschermd. Daarnaast zijn waterkeringen langs regionale wateren en compartimenterende waterkeringen aangewezen, met een lengte van 42 kilometer. Het waterschap beheert 49 kilometer zomerkades langs de grote rivieren.

Doorwerking ambitiediscussie

Maatregelen ambitiediscussie Veiligheid	2014	2015	2016	2017
1. Uitvoering HWBP op basis van landelijke planning; voorfinanciering vervalt	0	0	0	- 75
2. Toepassen profijtbeginsel bij projecten van derden. Kosten voor rekening derden brengen.	- 75	- 75	- 75	- 75

Toelichting op de maatregelen

- 1) In de ambitiediscussie is het AB voorgelegd of we de projecten uit het nHWBP-programma wel of niet versneld gaan uitvoeren. Versneld uitvoeren betekent voorfinancieren, uitvoeren conform planning van het nHWBP niet. De programmering volgens de PPN houdt geen rekening met versnelde uitvoering van het nHWBP-programma in 2017. Daarmee 'vervalt' er niets; er is geen besparing, we voorkomen slechts de extra kosten in 2017 € 75.000 voorfinanciering. Wel nemen we de studies en planvoorbereidingen ter hand zodat we te allen tijde kunnen versnellen.
- 2) Ons waterschap berekent de te maken personeels-en onderzoekskosten bij project-initiatieven van derden, waarbij de projectplanprocedure volgens de Waterwet wordt doorlopen, door aan derden (besluit college van dijkgraaf en heemraden d.d. 16 juli 2013). Er is geen sprake van de invoering van leges; het genereert wel extra inkomsten. De gemaakte uren van de medewerkers van het waterschap en eventueel te maken kosten voor extra onderzoek t.b.v. een dergelijk project worden in rekening gebracht bij de veroorzaker. Dat wordt in een bestuursovereenkomst vastgelegd. Het is niet te voorzien hoeveel projecten van derden in 2015 e.v. opgestart worden.

Paragraaf 1.5 toont op taakniveau de financiële effecten in de kosten van de maatregelen.

3.2.2 Veilige waterkeringen

Doelstelling (middel)lange termijn

Het (wettelijk) vereiste veiligheidsniveau voor de primaire en regionale waterkeringen realiseren en handhaven.

Ontwikkelingen binnen dit programma

- Deltaprogramma Rivieren

Het Deltaprogramma Rivieren moet in 2014 leiden tot een set van landelijk te nemen Deltabeslissingen. Deze beslissingen raken het waterschapswerk principieel voor de komende decennia, onder andere wat betreft een nieuwe (gedifferentieerde) risiconormering en aanpassing van rekenregels voor dijksterkte.

Daarnaast zijn er diverse voorbereidende studies die direct ons beheergebied betreffen:

- a) Compartimentering dijkkring 49 en 50 (Stroomkanaal van Hackfort);
- b) Meerlaagse veiligheid dijkkring 48;
- c) Noodoverloop Rijnstrangen.

- Nieuwe Hoogwaterbeschermingsprogramma

De bekostiging van het hoogwaterbeschermingsprogramma is sinds 2012 deels bij de waterschappen neergelegd, op basis van de verdeling 50% Rijk en 50% waterschappen. De 'Wijziging Waterwet inzake doelmatigheid en bekostiging hoogwaterbescherming' verandert de waterschapsbijdrage in een 40% bijdrage door de waterschappen plus een 10% projectgebonden bijdrage door het betreffende waterschap van het onderhavige dijkverbeteringsproject. De programmering tot en met 2019 bevat één project van ons waterschap. Het betreft hier het project Pannerden/Loo in dijkkring 48, waarvan de uitvoering gepland wordt in 2017.

- Afbouw pacht schapenbeweiding

De ambitiediscussie heeft een versnelling gebracht in de vraag hoe we om moeten gaan met schapenbeweiding op primaire waterkeringen. Schapenbeweiding is een relatief dure onderhoudsmethode. Reden is dat de benodigde afrastering periodiek moet worden vervangen. Daarnaast geldt dat om waterkundige redenen veepadten bij golfbelasting en overslag snel tot erosie leiden. Door afbouw van pacht schapenbeweiding zal op termijn een besparing van € 0,1 mln. per jaar gerealiseerd worden.

Het (wettelijk) vereiste veiligheidsniveau voor de primaire en regionale waterkeringen realiseren en handhaven blijft onverkort van kracht.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

In het begrotingsjaar worden onderstaande plannen en maatregelen uitgevoerd.

Deelprogramma waterbeheerplan: Verbeteren primaire waterkeringen
Deeltraject: Uitvoeren dijkverbeteringswerk Westervoortsedijk, fase 3, Arnhem
Toelichting <ul style="list-style-type: none">• Het afronden van de dijkverbetering in het kader van de Planologische Kern Beslissing (PKB) 'Ruimte voor de rivier'.
Deeltraject: Voorbereiden en uitvoeren dijkverbeteringswerken nHWBP
Toelichting <ul style="list-style-type: none">• Het bijdragen aan de ontwikkelingen van het nHWBP door het leveren van informatie en kennis aan het projectbureau.• Het voorbereiden van de dijkversterkingswerken.
Deeltraject: Advisering bij projecten van derden waaronder haven, brug en sluis.
Toelichting <ul style="list-style-type: none">• Advisering en begeleiding van grootschalige projecten van derden is een continu proces. In 2014 zijn grote projecten in voorbereiding en is een aantal projecten in uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn: de 'Noorderhaven' en 'Rivier in de stad' Zutphen, het doortrekken van de rijksweg A15 en uitbreiding van de sluis in Eefde.
Deelprogramma waterbeheerplan: Beheer en onderhoud primaire waterkeringen
Deeltraject: Uitvoeren onderhoud dijklichamen o.b.v. Onderhoudsplan 2007
Toelichting <ul style="list-style-type: none">• Dit is een jaarlijkse cyclus van het uitvoeren van (maai)onderhoud. Specifiek aandachtspunt hierbij is de afbouw van schapenbeweiding en het groot onderhoud aan de kademuuren van Zutphen en Arnhem.

Deelprogramma waterbeheerplan: Beheer en onderhoud regionale waterkeringen

Deeltraject: Voorbereiden en uitvoeren verbeteringswerken

Toelichting

- De waterkering rondom Tuindorp is afgekeurd en moet waarschijnlijk worden verbeterd. Het lopende project 'Ruimte voor de rivier' heeft een positief effect op de waterveiligheid van Tuindorp. Niet duidelijk is of dat voldoende is en er ook dijkverbetering noodzakelijk is. Nader onderzoek vindt plaats naar nut en noodzaak en de mogelijke dijkverbeteringsvarianten.
- Voor de verbetering van de kades van het stroomkanaal van Hackfort werkt het waterschap de planvorming uit.

3.2.3 Calamiteitenzorg

Algemeen

In ons waterrijke land is het werk van de waterschappen vooral gericht op het voorkomen van calamiteiten. Toch kan er altijd wat gebeuren en is de mate waarin we calamiteiten proberen te voorkomen - en investering die we daarvoor plegen - afhankelijk van de schade die we verwachten bij een dergelijke calamiteit. Anders gezegd: voorkomen is beter, maar heeft zijn grenzen. De tweede laag van bescherming wordt dan ook gevormd door het beperken van schade als zo'n calamiteit zich onverhoopt toch voordoet. Daarvoor moet de eigen calamiteitenorganisatie op orde zijn en werken we zo veel mogelijk samen met andere organisaties in de calamiteitenbestrijding. Hierdoor blijven de kosten voor die tweede bescherming laag beperkt. Partners in de calamiteitenbestrijding moeten wel van elkaar op aan kunnen. Waterschap Rijn en IJssel moet nog een slag maken om de eigen calamiteitenorganisatie op het vereiste en gewenste niveau te brengen.

Doelstelling (middel)lange termijn

Het bestrijden van afwijkingen van de gewenste hoeveelheid water, de kwaliteit of ecologische toestand daarvan, voor zover die niet onder de normale bedrijfsvoering vallen.

Ontwikkeling binnen dit programma

- Samenwerking in crisisbeheersing

In 2013 hebben de waterschappen in Unieverband de landelijke visie 'Samenwerking in Crisisbeheersing' afgerond en vastgesteld. Belangrijk thema is de onderlinge samenwerking en die met de belangrijkste crisispartners zoals de Veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat. Uiteindelijk gaat uitvoering van de visie leiden tot (veer) krachtig partnerschap in crisisbeheersing. De vertaling van de visie ondersteunt en versterkt de regionale samenwerkingsverbanden. Waterschap Rijn en IJssel werkt op het gebied van calamiteitenzorg samen met de midden Nederlandse waterschappen (Platform Crisisbeheersing Waterschappen Midden Nederland) en de Rijn Oost-waterschappen (Netwerkoverleg Crisisbeheersing Rijn Oost). Een aantal onderwerpen dat in de landelijke visie wordt benoemd, wordt in deze samenwerkingsverbanden projectmatig uitgewerkt. Hiermee is in 2013 gestart en e.e.a. loopt in 2014 door. In 2014 wordt onder aansturing van een landelijke programmatrekker gewerkt aan de realisatie van andere onderdelen van de landelijke visie. Belangrijke thema's zijn: meer standaardisering bv van plannen en organisaties, gezamenlijk opleiden en oefenen en informatievoorziening (netcentrisch werken). In 2013 zijn de bestaande samenwerkingsconvenanten met de Veiligheidsregio's herzien. Ook Rijkswaterstaat is nu convenantpartner. De samenwerking zal op onderdelen worden geïntensiveerd. In 2013 is verder de Quick Scan Calamiteitenzorg Rijn en IJssel afgerond. Aanbevelingen zijn overgenomen en worden in 2014 verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

In het begrotingsjaar worden onderstaande plannen en maatregelen uitgevoerd.

Deelprogramma waterbeheerplan: Uitvoering calamiteitenzorg

Deeltraject: Intensieve samenwerking met andere waterschappen, Veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat en Duitse netwerkpartners.

Toelichting

- Waterschap Rijn en IJssel werkt op het gebied van calamiteitenzorg ook de komende jaren nauw samen met de midden Nederlandse (platform) en de Rijn Oost waterschappen. De komende jaren wordt onder andere gewerkt aan uniforme inrichting van de calamiteitenorganisaties en calamiteitenplannen en veerkracht door afspraken over onderlinge uitwisselbaarheid van mens en middelen. De activiteiten sluiten aan bij de uitwerking van de landelijke visie. Op deze manier wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de uitvoering van de landelijke visie. Een belangrijk onderdeel van de samenwerking in platform verband is het onderdeel OTO (opleiden, trainen en oefenen). Met name de dijkbewaking organisatie van Waterschap Rijn en IJssel zal m.b.t. dit onderdeel in 2014 meer aandacht krijgen.
- In 2014 wordt uitvoering gegeven aan de vernieuwde convenanten met de Veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat.
- Een calamiteit of crisis houdt zich niet aan landsgrenzen. Waterschap Rijn en IJssel zal zich in 2014 actief inzetten om te komen tot duurzame samenwerking met de Duitse waterbeheerders en crisispartners. Goede informatie uitwisseling is daarbij een belangrijk thema.

Deeltraject: Netcentrisch werken

Toelichting

- Kenmerkend voor netcentrisch werken is de juiste informatie, op de juiste wijze, bij de juiste mensen op het juiste tijdstip te brengen. Door het proces van informatievoorziening en –distributie anders in te richten (techniek én verwerking) ontstaat gelijktijdig en over alle lagen, zowel binnen onze eigen organisatie als voor de veiligheidsregio's, een actueel beeld van de feitelijke situatie. Landelijk is een plan van aanpak uitgewerkt dat is doorvertaald door het platform van midden Nederlandse waterschappen. Waterschap Rijn en IJssel start in 2014 met de implementatie van deze werkwijze. Onderzocht gaat worden of en op welke manier het *Flood Information and Warning System* (Fliwas) hierbij een rol kan spelen.

Deeltraject: Actueel houden calamiteitenplannen

Toelichting

- In het calamiteitenplan en de (deel)bestrijdingsplannen is beschreven hoe de organisatie handelt wanneer een calamiteit optreedt en welke acties noodzakelijk zijn. Om goed voorbereid te blijven, worden de (deel)bestrijdingsplannen doorlopend geactualiseerd.

3.2.4 Investerings binnen het programma Veiligheid

Begrote netto investeringsbedragen

Bedragen x € 1.000

Programma Veiligheid	2014	2015	2016	2017
Veiligheid	375	374	687	375
Bijdrage nHWBP	3.875	5.354	5.354	5.354
Totaal	4.250	5.728	6.041	5.729

Onze bijdrage aan het nHWBP stijgt van 2014 naar 2015 doordat alle waterschappen in 2015 € 181 mln. bij moeten dragen i.p.v. € 131 mln. in 2014.

3.2.5 Begroting 2014 programma Veiligheid

Netto kosten programma Veiligheid 2014

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Netto kosten
Begroting 2014	4.583

Prestatie-indicatoren

Prestatie-indicator	Realisatie 31-12-2012	Prognose 31-12-2013	Begroting 31-12-2014	WBP 31-12-2015*
1. Km's primaire waterkering dat voldoet aan wettelijke normen	133	133	135	144
2. Km's regionale waterkering dat voldoet aan de normen	39	39	39	40

* De cijfers zijn gebaseerd op het Waterbeheerplan 2010 - 2015

Toelichting

- 1) Het nHWBP bepaalt in principe de landelijke planning voor de verbetering van onze primaire waterkeringen. Voor het eerste dijkverbeteringsproject Pannerden/Loo (dijkkring 48) staat de uitvoering geprogrammeerd voor 2017.
- 2) De waterkering rondom Tuindorp voldoet niet aan de norm van 1/1250 per jaar. Ondanks waterstand verlagende effecten van het project 'Ruimte voor de rivier' (gereed 2015) blijft er waarschijnlijk een resttaakstelling voor de waterveiligheid van Tuindorp. De technische planuitwerking daarvoor vindt plaats.

3.3 Programma Watersystemen

3.3.1 Algemeen

Het programma Watersystemen is gericht op instandhouding van het bestaande watersysteem en de uitvoering van de diverse beleidsopgaven. De maatschappelijke doelen, die hiermee gediend worden, zijn tweeledig. Ten eerste het bieden van een veilig en robuust watersysteem dat de risico's voor het gebied, nu en in de toekomst, ten aanzien van wateroverlast en extreme droogte zoveel als mogelijk beperkt. Ten tweede het maken van een kwaliteitsslag in waterkwaliteit en ecologie (KRW), peilbeheer (GGOR), en realisatie van natte ecologische verbindingzones. Daarnaast wordt er (mede) invulling gegeven aan bijvoorbeeld recreatieve beleving (zowel stedelijk als landelijk) en cultuurhistorie.

Ontwikkelingen binnen dit programma

- Klimaatadaptieve landbouw
 - Verder gaan met het project *Landbouw op Peil* waarbij de verbetering van de bodemkwaliteit een belangrijk middel is om een duurzame landbouw voor de toekomst veilig te stellen.
 - In samenwerking met de Stowa en de sector wordt een praktijkstudie afgerond naar effecten van teeltaanpassingen op waterbeschikbaarheid, waterkwaliteit en bedrijfsrentabiliteit. Deze worden afgezet tegen maatregelen in het watersysteem.
- Klimaatadaptatie stedelijk gebied
 - De knelpunten, kansen en oplossingsrichtingen v.w.b. klimaatextremen worden in een plan van aanpak in kaart gebracht voor het stedelijk gebied van ons beheergebied (Waternext-verband). Daarnaast wordt er een 'snelle pilot' uitgevoerd in 's-Heerenberg.
 - Met Alliander wil het waterschap participeren in de aanpak van de wijk Coehoorn in Arnhem tot een duurzame omgeving (water, energie).

- ICT en communicatie
 - In het kader van Flow Control Room wordt in 2014 het beslissingsondersteunend informatiesysteem geïmplementeerd om actuele waterinformatie te kunnen verwerken in modellen. Met behulp van dit instrumentarium kan onder andere een risico-verwachting worden afgegeven voor droogte en overstromingen.
 - In 2014 wordt meer op communicatie ingezet via inzet van de medewerkers zelf. Hierbij wordt meer gebruik gemaakt van twitter en facebook.
- Het borgen van ervaringskennis
In 2014 wordt vervolg gegeven aan de samenwerking met de HAN en Larenstein en de conclusies die zijn opgedaan tijdens de werkplaats Ervaringskennis. Insteek hierbij is om nieuwe werkvormen te verkennen waarbij de ervaringskennis die we in huis hebben goed wordt gebruikt en wordt behouden in verband met het natuurlijke verloop de komende jaren.
- Planontwikkeling Richtlijn Overstromingsrisico's
In 2015 moeten de waterschappen hun watersysteem 'op orde' hebben. Dit houdt in dat situaties van wateroverlast zijn opgeheven en het systeem voldoet aan de risiconormen voor wateroverlast. In 2007 is het beheergebied van het waterschap getoetst met als resultaat dat 99% van het gebied aan de normen bleek te voldoen. Bij de toetsing in 2007 is reeds rekening gehouden met een klimaateffect van 10% meer neerslag. In 2013 is gestart met een nieuwe toetsronde, waarin de nieuwste klimaatinzichten worden meegenomen. Uit deze toetsronde moet o.a. blijken of er in de toekomst nieuwe risico's te verwachten zijn ten aanzien van wateroverlast vanuit het oppervlakte-watersysteem. Naar aanleiding van de wateroverlast in augustus 2010 wordt ook het effect van begroeiing op de risico's van wateroverlast meegenomen. De resultaten van de nieuwe toetsing worden begin 2015 verwacht.

Doelstelling (middel)lange termijn

Een robuust watersysteem dat zoveel mogelijk zelfregulerend is en waarvan de kwaliteit en de kwantiteit voldoen aan de gestelde eisen.

We zijn volop bezig met de uitvoering van de beleidsdoelen en ambities zoals verwoord in het vigerende WBP. De lopende contracten met provincie Overijssel, Gelderland en Rijkswaterstaat worden de komende periode uitgevoerd en afgerond. De opgaven binnen het watersysteem zijn echter omvangrijker dan nu in de programmering is opgenomen. We blijven staan voor onze eigen opgaven maar we zullen vaker moeten temporiseren en mogelijk 'nee' verkopen. Met name in de samenwerking met onze partners en in de gebieds processen is het een uitdaging om hiervoor draagvlak te krijgen waarbij het erop aankomt om de geloofwaardigheid te behouden en goede afspraken te maken omtrent de inhoudelijke maatregelen, programmering en financiering. Daar waar voorbereidingen en/of toezeggingen zijn gedaan in het gebied, zorgen we ervoor dat we deze realiseren. Daar waar we opgaven hebben maar nog niet hebben opgestart, krijgen de financiële kaders een grotere impact op de besluitvorming om wel/niet tot uitvoering over te gaan.

Doorwerking ambitiesdiscussie

Maatregelen ambitiesdiscussie Watersysteembeheer	2014	2015	2016	2017
1. Onderhoudsarme inrichting natuurlijke watergangen	- 300	- 300	- 300	- 300
2. Calamiteitenorganisatie op basisniveau	+ 100	+ 100	+ 100	+ 100
3. Geen onderhoud watergangen tot 20 ha (totaal 700 km)	0	- 150	- 200	- 350
4. Continueren huidige doelen en maatregelen waterkwaliteit en ecologie	0	0	0	0
5. Invullen beleid verdrogingsbestrijding; temporiseren uitvoering, waar nog geen voorbereiding is gestart	0	- 35	- 35	- 35

Toelichting op de maatregelen

- 1) Door het onderhoud van natuurlijke watergangen en aanliggende landschapselementen of gronden te minimaliseren zullen de droge delen van het systeem verruigen tot bos- of rietvegetatie. De toegankelijkheid van het gebied neemt daardoor af. De beoogde besparing bedraagt structureel € 0,3 mln. per jaar vanaf 2014.
- 2) Hierdoor waarborgen we professionaliteit in de calamiteitenorganisatie. Het gevolg is dat de exploitatiekosten stijgen. De percentages voor de kostentoekening (niet gelijk aan de kostentoedeling) delen 9,4% toe aan de taak Afvalwaterketen. Dat betekent dat het effect van deze maatregel niet voor 100%, maar voor 90,6% effect heeft op de kosten van Watersysteembeheer.
- 3) Door de verantwoordelijkheid voor actief onderhoud van watergangen met een stroomgebied kleiner dan ca. 20 ha af te stoten wordt voor ongeveer 700 km. watergang de onderhoudsplicht een verantwoordelijkheid voor de aanliggende ingelanden, waardoor er meer nadruk komt op de relatie tussen belang en betaling van het onderhoud. Besparingen worden pas in 2015 voorzien.
- 4) Door het handhaven van de ambities voor waterkwaliteit en ecologie zijn er geen wijzigingen voorzien in de huidige doelen en maatregelen.
- 5) Door de uitvoering van verdrogingsbestrijding te vertragen worden de doelstellingen van TOP- en GGOR-gebieden later in de tijd gehaald. Door vanaf 2015 het investeringsvolume voor verdrogingsbestrijding te halveren wordt er in 2015 € 0,5 mln. minder geïnvesteerd. Dit resulteert in een structurele verlaging van de kapitaalslasten van € 35.000 vanaf 2015.

Paragraaf 1.5 toont op taakniveau de financiële effecten in de kosten van de maatregelen.

3.3.2 Systeem op orde, waterkwaliteit

Doelstelling (middel)lange termijn

Een veilig en robuust watersysteem dat de risico's voor het gebied, nu en in de toekomst, ten aanzien van wateroverlast en extreme droogte zoveel als mogelijk beperkt.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

Deelprogramma: NBW-WB21
<i>Deeltraject: Uitvoering toetsingsonderzoek normering regionale wateroverlast</i>
Toelichting <ul style="list-style-type: none">• Eind 2013 worden de resultaten van het pilot onderzoek stroomgebied Baakse Beek verwacht. In 2014 worden de modelanalyses voor de overige vier stroomgebieden opgebouwd en uitgevoerd. De toetsing geeft inzicht in de risico's op inundatie vanuit ons watersysteem.
<i>Deeltraject: Optimalisatie watersysteem brongebied Baakse Beek – omgeving Lichtenvoorde</i>
Toelichting <ul style="list-style-type: none">• In 2014 wordt de optimalisatie van het watersysteem in de omgeving van Lichtenvoorde in samenwerking met de gemeente Oost Gelre uitgewerkt.
Deelprogramma: GGOR
<i>Deeltraject: Uitvoering GGOR Havikerwaard en Rijnstrangen</i>
Toelichting <ul style="list-style-type: none">• De uitvoering van beide GGOR-projecten in 2014 is sterk afhankelijk van de voortgang in het doorlopen van procedures. In het meest gunstige geval is uitvoering mogelijk in 2014.

Deeltraject: Uitvoering GGOR Lindese Laak Hallerlaak

Toelichting

- In 2014 wordt gestart met de uitvoeringsmaatregelen van de GGOR Lindese Laak Hallerlaak.

Deelprogramma: Groot onderhoud**Deeltraject: Baggeren landelijk en stedelijk gebied**

Toelichting

- In 2013 vond het verkennend waterbodemonderzoek plaats. In 2014 baggert het waterschap een fors aantal watergangen in landelijk en stedelijk gebied. Ook de trajecten waar herinrichtingswerken plaatsvinden worden gebaggerd.

Deeltraject: Vervanging en renovatie van kunstwerken

Toelichting

- In 2014 wordt de renovatie van stuw Voorst (Aastrang) afgerond. Daarnaast start de aanpassing van de kunstwerken in de Keizersbeek en in 2014 ondergaan 18 bruggen een renovatie.

3.3.3 Waterkwaliteit (KRW, EVZ, HEN, SED)*Doelstelling (middel)lange termijn*

De waterlichamen en overige watergangen voldoen in 2015 aan de gewenste chemische en ecologische kwaliteit door het maken van een kwaliteitsslag in de inrichting van watersystemen en de realisatie van natte ecologische verbindingzones.

*Wat gaan we in 2014 realiseren?***Deelprogramma: Waterovereenkomst Gelderland**

Toelichting

- Voor eind 2013 worden praktisch alle projecten aanbesteed en wordt gestart met de uitvoering. Een groot aantal projecten wordt in de eerste helft van 2014 opgeleverd. De waterovereenkomst Gelderland wordt voor het einde van 2014 afgerond.

Prestaties Waterovereenkomst Gelderland

WOK GELDERLAND	Beschikking	Gerealiseerd		Begroting	Prognoses o.b.v. peiling 2013-2			
	Totale prestaties	Realisatie t/m 2012	%	2013	2013	2014	Totaal	Aanvullend i.v.m. werk met werk maken
ha. grondinrichting	124	8	6,5%	45	45	71	124	19*
aantal vispassages	23	5	21,7%	13	5	13	23	4*
ha. anti-verdroging	70	70	100,0%	0	0	0	70	-
km. beekherstel	63	8	12,7%	17	19	36	63	2
bovenwettelijke maatregelen	2	1	50,0%	0	0	1	2	-

* De aanvullende beleidsrealisatie wordt in de afzonderlijke voorstellen per project aan het bestuur voorgelegd.

Deelprogramma: Waterovereenkomst Overijssel

Toelichting

- In 2014 vindt voor alle projecten binnen de waterovereenkomst Overijssel de oplevering plaats. Door diverse vertragende knelpunten wordt het gros van de prestaties in 2014 gerealiseerd. In onderstaande tabel staan de totaalprestaties o.b.v. een drietal beschikkingen. De lengte aan km's beekherstel laat een onderschrijding van 1,5 km zien. Deze onderschrijding is het gevolg van onvoldoende verkregen grondposities in het project herinrichting Buurserbeek, traject Buurserstraat-Schansweg. Hier wordt ruim één kilometer beekherstel niet gerealiseerd. Nagegaan wordt of deze lengte gecompenseerd kan worden in het deelproject Buurserbeek, traject Lankheet. Daartegenover realiseren diverse projecten meer waterberging dan in de beschikking was opgenomen.

Prestaties Waterovereenkomst Overijssel

WOK OVERIJSSSEL	Beschikking	Gerealiseerd		Begroting	Prognoses o.b.v. peiling 2013-2			
	Totale prestaties	Realisatie t/m 2012	%	2013	2013	2014	Totaal	Aanvullend i.v.m. werk met werk maken
km. beekherstel	17,65	0	0%	3,65	1	15,15	16,15	-1,5
aantal vispassages	14	0	0%	2	0	14	14	0
M3 waterberging	137.500	0	0%	26.500	26.500	111.000	137.500	32.500*

* De aanvullende beleidsrealisatie wordt in de afzonderlijke voorstellen per project aan het bestuur voorgelegd.

Deelprogramma: Blauwe Knooppunten - Rijkswaterstaat

Toelichting

- Met Rijkswaterstaat (RWS) is overeengekomen dat een viertal vispassages in beekmondingen naar de IJssel en één vispassage nabij de onderleider onder het Twentekanaal voor eind 2015 gerealiseerd zijn. In 2014 wordt uitvoering gegeven aan de aanleg van de vispassages in de mondingen van de Schipbeek, de Baakse Beek en de Grote Beek. Daarnaast wordt het bestek voor het vispasseerbaar maken van gemaal Helbergen uitgewerkt.

3.3.4 Vaarwegbeheer Oude IJssel

Doelstelling (middel)lange termijn

De Oude IJssel blijft ingericht als een geschikte vaarweg voor de beroepsvaart en de recreatieve vaart. Zowel in de Waterwet als in het recente Bestuursakkoord Water staat dat het vaarwegbeheer mogelijk een taak wordt van de waterschappen. Hierover zijn met de provincie Gelderland een aantal overleggen gevoerd, maar dat heeft voorlopig nog niet tot een conclusie geleid. In ons beheergebied is de Oude IJssel de enige vaarweg waarvoor de uitvoerende beheerstaak door de provincie Gelderland is gedelegeerd aan het waterschap, maar waarbij de provincie de beheerkosten draagt. Voor het jaar 2014 wordt voorzien dat de situatie ongewijzigd blijft.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

In 2014 wordt het operationele vaarwegbeheer uitgevoerd. De provincie vergoedt de kosten voor 100%.

3.3.5 Nevenfuncties van het watersysteem

Doelstelling (middel)lange termijn

Kansen bieden voor recreatief medegebruik volgens de beleidslijn die hiervoor is vastgesteld en cultuurhistorische waarden beschermen en verstevigen die een directe relatie hebben met oppervlaktewater en dijken.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

Deelprogramma: Recreatief medegebruik
Deeltraject: Benutten kansen voor toename gemotoriseerde recreatievaart op de Oude IJssel
<p>Toelichting</p> <ul style="list-style-type: none"> In 2013 is de uitwerkingsnota toeristisch recreatief medegebruik Oude IJssel afgerond. De Oude IJssel kent meerdere functies die in samenhang met elkaar worden gezien. De signaleringskaart geeft de huidige functies met gebruik en inrichting aan. In 2014 vindt, na instemming van het bestuur, uitwerking plaats door: <ul style="list-style-type: none"> in gesprek te gaan met gemeenten over uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden op de transferpunten; het vaar- en afmeerbeleid uit te werken; de informatievoorziening over recreatief medegebruik richting gemeenten, recreatiesector en recreanten uit te werken; het verruimen van de bedieningstijden van bruggen en sluizen op zon en feestdagen.

3.3.6 Samenwerking Internationale waterpartners

Doelstelling (middel)lange termijn

Kennisuitwisseling op internationaal niveau dat regionale knelpunten in de waterhuishouding bespreekbaar maakt en waarbij de waterpartners gezamenlijk aan oplossingen werken.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

Deelprogramma: Samenwerking internationale waterpartners
Deeltraject: Uitvoeren samenwerkingsprojecten in Suriname, Nicaragua en Vietnam
<p>Toelichting</p> <ul style="list-style-type: none"> Deelname aan het project 'Capacity building for integrated watermanagement in Nickerie, West-Suriname' (samen met OWMCP en Waternet Amsterdam), en het project 'Schoon water voor La Libertad' (samen met gemeente La Libertad te Nicaragua en Gemeente Doetinchem). Daarnaast neemt ons waterschap in samenwerking met de waterschappen Regge en Dinkel, Schieland en de Krimpenerwaard, Roer en Overmaas, en Vallei en Veluwe deel aan uitvoering van een trainingsprogramma in Vietnam.

3.3.7 Investerings binnen het programma Watersystemen

Begrote netto investeringsbedragen

Bedragen x € 1.000

Deelprogramma	2014	2015	2016	2017
1) KRW / EVZ	5.500	2.500	1.000	1.300
2) Bestaand systeem op orde	2.200	1.800	1.800	1.771
3) NBW / WB21	400	1.000	800	1.000
4) GGOR en antiverdroging	300	350	800	800
5) Stimulering gemeenten	500	250	500	200
6) Waterkwaliteitspoor	100	100	100	100
7) Vervangingen	1000	1.000	1.000	1.000
Totaal	10.000	7.000	6.000	6.171

Toelichting op de deelprogramma's

- 1) Investerings in maatregelen die worden uitgevoerd t.b.v. beleidsrealisatie KRW/EVZ (EVZ = Ecologische Verbindingszone). Dit zijn o.a. alle projecten uit de Waterovereenkomsten Gld en OV en de Blauwe Knooppunten (RWS).

- 2) Investeringsen om het bestaande systeem op orde te houden zijn gericht op het behoud van een betrouwbaar watersysteem. Uitvoering van het baggerbeleidsplan valt hieronder, maar ook vervanging, renovatie en/of automatisering van kunstwerken.
- 3) Investeringsen voor een veilig en op-maat watersysteem conform NBW / WB21, zoals de aanleg van retenties, de toetsing regionale wateroverlast of hydraulische optimalisaties van het watersysteem.
- 4) Investeringsen voor maatregelen die worden uitgevoerd i.h.k.v. GGOR-processen, waarbij verdroging wordt tegengegaan.
- 5) Investeringsen waarbij het waterschap een bijdrage aan de gemeente betaalt, voor de aanleg van retentie of de ontwikkeling van nieuw stedelijk gebied cf. de Stimuleringsregeling.
- 6) Investeringsen voor verbetering van de waterkwaliteit in stedelijk gebied, op basis van de water-kwaliteitsspoor studies.
- 7) Vervangingsinvesteringsen t.b.v. het rijdende onderhoudsmaterieel.

3.3.8 Begroting 2014 Watersystemen

Netto kosten programma Watersystemen 2014

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Netto kosten
Begroting 2014	34.970

Prestatie-indicatoren

Prestatie-indicator	Realisatie 31-12-2012	Prognose 31-12-2013	Begroting 31-12-2014	WBP 31-12-2015*
1. Aantal waterlichamen voldoet aan de normen voor chemische stoffen	35	7	7	35
2. Aantal waterlichamen (totaal 35) dat voldoet aan de doelen voor biologische groepen, als onderdeel van het Goed Ecologisch Potentieel (GEP)	5	5	5	1
3. Aantal waterlichamen (totaal 35) dat voldoet aan de Milieukwaliteitseisen voor de Overige Verontreinigende Stoffen en Biologie Ondersteunende Stoffen	4	4	4	2
4. Oppervlak beheergebied waar Gewenst Grond Oppervlaktewater Regime (GGOR) is vastgesteld (in %)	81	100	100	100
5. Oppervlak dat voldoet aan normen wateroverlast (in %)	99	99	99	100
6. Aantal stuwen vispasseerbaar gemaakt	64	70	100	78
7. Watergangen met EVZ-functie dat voldoet aan eisen (in %)	36	41	56	65
8. Watergang met HEN-functie (HEN = Hoogst Ecologisch Niveau) dat voldoet aan eisen (in %)	53	56,2	57,6	100
9. Watergangen met SED-functie (SED = Specifiek Ecologische Doelstelling) dat voldoet aan eisen (in %)	39,2	39,2	44,6	40
10. Afspraken met gemeenten over samenwerking waterplan	22	22	22	22

Prestatie-indicator	Realisatie 31-12-2012	Prognose 31- 12-2013	Begroting 31-12-2014	WBP 31-12-2015*
11. TOP-gebieden waar maatregelen zijn uitgevoerd	2	2	2	p.m.

* De cijfers zijn gebaseerd op het Waterbeheerplan (WBP) 2010-2015

Toelichting

- 1) Van de 35 waterlichamen voldoen er 28 niet aan de Goede Chemische Toestand. In het eerste stroomgebied beheersplan (SGBP) werd in elk waterlichaam de Goede Chemische Toestand wel bereikt. De verslechtering in Chemische Toestand wordt veroorzaakt door verdere ontwikkeling van het nationale toets-instrumentarium. Voorheen kon een aantal Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK) niet worden getoetst met het bestaande toets-instrumentarium. Deze stoffen zijn in het eerste SGBP in Nederland daarom grotendeels buiten beschouwing gebleven. Inmiddels is het toets-instrumentarium verder ontwikkeld en kunnen deze stoffen correct getoetst worden. Het niet halen van de Goede Chemische Toestand wordt veroorzaakt door overschrijdingen van de som van de PAK's benzo(ghi)peryleen en indeno)pyreen.
- 2) In 2014 worden veel herinrichtingsprojecten uitgevoerd. Het bereiken van het GEP volgt echter naar verwachting pas na verloop van meerdere jaren. Daarnaast zijn de KRW-maatlatten (KRW = Kader Richtlijn Water) in 2013 aangepast en worden de GEP's in Rijn-Oost verband op basis van nieuwe inzichten heroverwogen. In het najaar van 2013 worden de heroverwegingen bestuurlijk voorgelegd, waarna de gewenste aanpassingen in GEP's gemotiveerd worden doorgevoerd. Voor 2014 wordt er geen toename verwacht in het aantal waterlichamen dat voldoet aan de doelen voor biologische groepen, als onderdeel van het GEP.
- 3) Voor 2014 wordt er geen wijziging verwacht voor het aantal waterlichamen dat voldoet aan de milieukwaliteitseisen voor de overige verontreinigende stoffen en biologie ondersteunende stoffen.
- 4) In 2014 zijn alle GGOR-procedures voor de resterende gebieden afgerond en aan het bestuur voorgelegd. De voortgang van de GGOR-procedures voor de gebieden (Witteveen en Buurserzand) wordt gecoördineerd door Waterschap Regge en Dinkel.
- 5) In 2014 zullen de resultaten van de nieuwe toetsing (met o.a. nieuwe KNMI-klimaat-scenario's) als basis dienen voor de kwantiteitsopgave.
- 6) In 2014 worden ongeveer 30 vispassages opgeleverd binnen de waterovereenkomsten met de provincies Gelderland en Overijssel. De opgave uit het WBP voor 2015 is daarmee gerealiseerd.
- 7) In 2014 komt in het kader van de waterovereenkomsten met de provincies Gelderland en Overijssel ongeveer 50 km beekherstel gereed die als ecologische verbindingzone is benoemd (= 15% EVZ).
- 8) In Winterswijk-Oost wordt in 2014 ca. 3,4 km HEN-watrgang verbeterd (= 3,2%).
- 9) In 2014 komt in het kader van de waterovereenkomsten met de provincies Gelderland en Overijssel ongeveer 10 km beekherstel gereed voor watrgangen waar een SED-doelstelling van toepassing is (= 5,4% SED). De opgave uit het WBP voor 2015 is daarmee gerealiseerd.
- 10) Met alle gemeenten zijn afspraken gemaakt, wat in de meeste gevallen heeft geleid tot een waterplan. In een aantal gevallen is besloten dat een waterplan niet wenselijk is en dat een 'verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan' (vGRP) volstaat.
- 11) In de TOP-gebieden Grote Veld en Hagenbeek zijn maatregelen uitgevoerd. In de Havikerwaard, het Rijnstrangen gebied, de Lindese Laak Hallerlaak en Hackfort-Suideras kunnen op basis van de GGOR-studies anti-verdrogingsmaatregelen uitgevoerd worden. Hier moeten echter nog procedures voor doorlopen worden.

3.4 Programma Afvalwaterketen

3.4.1 Algemeen

Huishoudens en bedrijven in het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel voeren hun afvalwater aan via gemeentelijke rioolstelsels op de 129 rioolgemaal en 13 rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). Voor het transport van het afvalwater heeft Waterschap Rijn en IJssel 400 km transportleiding in beheer. Het zuiveren van afvalwater produceert zuiveringsslib; vijf RWZI's ontwateren het.

Doorwerking ambitiediscussie

Maatregelen ambitiediscussie Zuiveringsbeheer	2014	2015	2016	2017
1. Verlagen gebiedsrendement RWZI's naar 75%	- 140	- 140	- 140	- 140
2. Innovatiebeleid 'slim' voortzetten	0	0	0	0
3. Investerings voor behoud en ontwikkeling infrastructuur. Inlopen investeringen en innovaties: € 6,5 mln. + € 2 mln. investeringsvolume	0	0	0	+ 590

Toelichting op de maatregelen

- 1) Verlagen gebiedsrendement zuiveringen (fosfaat) afvalwater tot wettelijk niveau. Het doel van de zuiveringen is primair het zuiveren van afvalwater ten behoeve van volksgezondheid en ecologie. In het WBP vastgesteld in 2005, heeft het waterschap zich ten doel gesteld een rendement van 80% voor fosfaat (en 85% voor stikstof) te halen. De Waterwet is het wettelijk kader voor de lozing van effluent van RWZI's op het oppervlaktewater. Wettelijk gezien is de opgave om gebiedsbreed een zuiveringsrendement van 75% voor deze nutriënten te halen. Verlaging van de ambitie tot het wettelijk niveau heeft geen negatieve invloed op ons eigen beheergebied maar uitsluitend een (beperkt) effect op de IJssel. Als later mocht blijken dat fosfaat-terugwinning aantrekkelijk is, kan deze maatregelen zonder problemen worden teruggedraaid. Het verminderen van het chemisch defosfateren tot nog net een gebiedsrendement van 75%, levert een besparing op van ongeveer € 140.000 per jaar.
- 2) Innovatiebeleid: 'slim' mee doorgaan, gefocust intensiveren, indien mogelijk samen met partners. In de PPN 2014-2017 is de ontwikkeling geschetst van de Routekaart Afvalwaterketen 2030. Hierin wordt vooral het belang van het terugwinnen van energie en grondstoffen uit afvalwater benadrukt. In het Innovatieplan (in de vergadering van het algemeen bestuur in mei 2012 goedgekeurd) is het terugwinnen van grondstoffen (waaronder fosfaat) als speerpunt benoemd. Ons waterschap is momenteel druk doende met twee trajecten: het vinden en gaan terugwinnen van grondstoffen en het opzetten van de RWZI als 'hub' (locatie waar derden samen met het waterschap stappen kunnen zetten in innovatie in de afvalwaterketen, waaronder het terugwinnen van grondstoffen). Deze innovaties vergen onderzoek en straks bij de realisatie investeringen. De opbrengsten voor de grondstoffen zijn echter onzeker en de processen zijn vaak nieuw voor de afvalwaterbranche. Bij wetslagen kunnen deze innovaties op langere termijn echter ook tot interessante kostenreducties respectievelijk aanvullende opbrengsten leiden. Innovatiebeleid krijgt echter pas handen en voeten als het gesprek kan worden gevoerd over concrete casuïstiek (goed uitgewerkte business cases, met onderbouwde analyses van risico's en terugverdiertijden). Dat neemt niet weg dat de kans groot is dat extra investeringsruimte noodzakelijk zal blijken te zijn. Dergelijke investeringen gaan naar verwachting pas na langere tijd (doorgaans langer dan 5 jaar) geld opleveren. In de begroting zijn op voorhand geen extra middelen vrijgemaakt voor deze innovaties. Op basis van concrete business cases met heldere terugverdiertijden zal het bestuur besluiten over deze innovatieve initiatieven. Wel geldt hierbij dat deze innovaties niet tot extra kosten mogen leiden en dus binnen de gestelde financiële kaders van de PPN moeten worden uitgevoerd. Ook dat betekent dat we nog bewuster moeten kiezen waar we welke maatregelen uitvoeren en waar niet.
- 3) Investeringsbeleid gericht op instandhouding, zonder inloop uitgestelde investeringen. De afvalwaterketen is een kapitaalsintensief bedrijf.

De getotaliseerde aanschafwaarde van de huidige bedrijfsmiddelen bedraagt meer dan € 260 mln. In 2011 werd besloten om het investeringsniveau voor een periode van 4 jaar (2012 tot en met 2015) te verlagen tot 'het minimaal benodigde investeringsniveau'. Er is in totaal voor een bedrag van circa € 30 mln. 'onbenoemd' doorgeschoven ('uitstel maar geen afstel'), waarvan eerder is bepaald dat deze vanaf 2016 weer worden geprogrammeerd.

Paragraaf 1.5 toont op taakniveau de financiële effecten in de kosten van de maatregelen.

3.4.2 Inzamelen en transport

Doelstelling (middel)lange termijn

Het inzamelen en het transport volgens de afspraken uit het landelijk Bestuursakkoord optimaliseren en lozingen vanuit het transportsysteem op het oppervlaktewater terugdringen.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

In het begrotingsjaar worden onderstaande plannen en maatregelen uitgevoerd.

<p>Deelprogramma waterbeheerplan: Samenwerking met gemeenten in waterkwaliteitsspoor en afvalwaterketen</p>
<p>Deeltraject: Uitvoeren regionale optimalisatie-studies afvalwaterketen (OAS)</p>
<p>Toelichting</p> <ul style="list-style-type: none"> Het doel van een OAS is te komen tot een afvalwatersysteem dat optimaal functioneert tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten en waar tegelijkertijd wordt voldaan aan de eisen en ambities ten aanzien van duurzaamheid en dienstverlening. Om dit te bereiken, stemmen de betrokken beheerders hun maatregelen (investerings) en het beheer van riolering, transportsysteem en RWZI op elkaar af. Dit wordt ook wel een 'technische OAS' genoemd. Naast winst (voor het milieu en in maatschappelijke kosten) levert een OAS meer inzicht in het functioneren van het afvalwatersysteem op. Daarmee zijn ook na de OAS beter onderbouwde keuzes te maken voor specifieke maatregelen bij herinrichting en bij uitbreiding van delen van het afvalwatersysteem. In 2014 worden de volgende OAS-sen afgerond: Haarlo-Ruurlo, Lichtenvoorde, Nieuwgraaf, Olburgen en Varsseveld. Daarmee vindt de laatste fase plaats van de tweede generatie OAS-en.
<p>Deeltraject: Sluiten afvalwaterakkoorden met gemeenten (incl. aansluitingen van de riolering op de zuiveringstechnische werken voorheen Aansluitvergunningen)</p>
<p>Toelichting</p> <ul style="list-style-type: none"> Met 12 gemeenten zijn afvalwaterakkoorden gesloten waarin de overdracht van het afvalwater aan het waterschap is geregeld. In 2014 wordt dit geregeld met de volgende 8 gemeenten: Aalten, Bronckhorst, Deventer, Doesburg, Hof van Twente, Oost-Gelre, Rijssen - Holten en Winterswijk.
<p>Deeltraject: Uitvoeren maatregelen waterkwaliteitsspoor (op basis van de uitgevoerde OAS-sen).</p>
<p>Toelichting</p> <ul style="list-style-type: none"> Als er maatregelen in de riolering moeten worden getroffen voor de lokale waterkwaliteit, dan worden deze in de afvalwaterteams gezamenlijk voorbereid met de gemeenten op basis van de meetgegevens en / of de uitkomsten van de uitgevoerde OAS-sen.
<p>Deelprogramma waterbeheerplan: Gemeentelijke riooloverstorten</p>
<p>Deeltraject: Opnemen algemene regels en maatwerkvoorschriften in rioleringsplannen (GRP)</p>

Toelichting

- De Gemeentelijke rioleringsplannen worden periodiek vernieuwd. De gemeenten bereiden deze samen met het waterschap voor. Per 1 januari 2013 zijn alle GRP's binnen het waterschapgebied geactualiseerd en uitgebreid tot een 'verbreed' plan met de zorg voor hemelwater en grondwater. In 2014 worden naar verwachting de GRP-en van de gemeenten Winterswijk, Rheden, Rozendaal, Bronckhorst en Arnhem geactualiseerd.

3.4.3 Afvalwaterbehandeling

Doelstelling (middel)lange termijn

Voldoen aan de wettelijke lozingseisen en daardoor bijdragen aan een goede chemische en biologische kwaliteit van het oppervlaktewater.

Ontwikkelingen binnen dit programma

- *Routekaart afvalwaterketen 2030*

De Unie van Waterschappen heeft samen met de waterschappen en o.a. de VNG een 'Routekaart afvalwaterketen 2030' opgesteld. De routekaart beschrijft een transitieproces waarin rioolwater niet langer wordt gezien als afval, maar meer en meer wordt gebruikt voor de productie van grondstoffen, energie en water. Het waterschap is lid van het Transitieteam Grondstoffen die de uitvoering van de Routekaart stimuleert en kennisuitwisseling en communicatie rond afzet faciliteert.

- *Samenwerking in energie en grondstoffen*

Binnen de regio zijn verschillende initiatieven op het gebied van grondstoffenverwerking, terugwinning en energieproductie. Er zijn op diverse RWZI's initiatieven voor terugwinning en productie van grondstoffen en energie. Op deze manier wordt ook een bijdrage geleverd aan de doelen uit de door het waterschap ondertekende Meerjarenaafspraken energie-efficiëntie en het Klimaatakkoord (in 2010 gesloten tussen het Rijk en de Unie van Waterschappen). Het gaat om de volgende doelstellingen:

- 30% energie efficiëntie in 2020 t.o.v. 2005;
- 30% CO2 reductie in 2020 t.o.v. 1990;
- 40% van de eigen energiebehoefte in 2020 uit eigen duurzame opwekking.

In april 2013 bevestigde de minister met een brief dat er geen wettelijke belemmeringen zijn die duurzame activiteiten in de weg staan als deze plaatsvinden in het kader van de wettelijke taken. De minister haalt als voorbeeld aan: levering aan private partijen van de reststoffen van het zuiveringsproces die als grondstof dienen. Dit geeft een goede basis voor de initiatieven voor verduurzaming en de samenwerking. Enkele initiatieven:

- het waterschap is in gesprek over een mogelijke testlocatie voor Oryon Watermill; een Achterhoekse innovatie voor het opwekken van waterkracht;
- kostenneutrale participatie in 'Stoken op streekhout' waarbij de combinatie wordt gezocht in goed (ecologisch) beheer van landschapselementen en een nieuw verdienmodel;
- voor ontwikkeling van energie uit plantenwortels (Plant-e) levert het waterschap een bijdrage uit het innovatiefonds en een testlocatie.

- *Onderzoek centrale slibverwerking*

De waterschappen in de noordelijke en oostelijke helft van Nederland zijn geen eigenaar van een slibverwerkingsinstallatie of als aandeelhouder aan een dergelijk bedrijf gebonden. Daardoor is er op middellange termijn keuzevrijheid bij de inrichting van de slibketen en de keuze voor het type eindverwerking. Naar aanleiding van een gezamenlijk onderzoek werkt het waterschap verdere stappen uit om de kosten verder te reduceren (slibstrategiestudie). Samenwerking met omliggende schappen wordt hierbij ook betrokken, om zo schaalvoordelen te creëren.

Wat gaan we in 2014 realiseren?

In 2014 worden onder andere onderstaande plannen en maatregelen uitgevoerd.

Deelprogramma waterbeheerplan: Basiszuiveringsplan RWZI's
Deeltraject: Vervanging automatiseringsinstallaties RWZI's
Toelichting <ul style="list-style-type: none">In 2012 is een nieuw kader ontwikkeld voor de automatisering van de zuiverings-technische werken. Op basis van het nieuwe toekomstgerichte kader en het daarvoor opgestelde implementatieplan wordt de vervanging en ontwikkeling van de automatiseringsinstallaties ingezet. In 2014 wordt de automatisering van de RWZI en gemalen Lichtenvoorde afgerond. De uitkomsten van dit referentieproject benutten we voor het opmaken van een definitieve blauwdruk voor de renovatie van de automatisering van de overige zuivering technische werken.
Deeltraject: Renovatie RWZI Dinxperlo
Toelichting <ul style="list-style-type: none">In 2012 is gestart met de renovatie van RWZI Dinxperlo. De fysieke realisatie van het project is in 2013 afgerond. De RWZI Dinxperlo (die is gerealiseerd volgens het innovatieve Nereda-principe) wordt begin 2014 opgestart en de inregeling van deze innovatieve techniek neemt een groot deel van 2014 in beslag.
Deelprogramma waterbeheerplan: Slibverwerking
Deeltraject: Optimaliseren slibverwerking RWZI's
Toelichting <ul style="list-style-type: none">In 2013 is een verkennende studie (business case) verricht naar de optimalisatie van de slibverwerking binnen het beheergebied van het waterschap. Daarbij is eveneens verkend of een combinatie kan worden gevonden in centrale slibverwerking, de realisatie van een volgende Energiefabriek en verdere terugwinning van fosfaat. Hieruit is naar voren gekomen dat er kansen liggen voor het vergisten van het secundaire slib uit het oostelijk gebied en RWZI Zutphen. Nader onderzoek moet plaatsvinden. Op basis van dat onderzoek kan een business plan worden ontwikkeld. De ontwikkeling van het business plan is voorzien in 2014 waarna een goed onderbouwd besluit kan worden genomen over het al dan niet realiseren van een nieuw project met naar verwachting een forse investering, maar met besparingspotentieel en doorkijk Energiefabriek en Fosfaatfabriek.In 2013 is in nauw overleg met de provincie besloten tot een actieve deelname aan de opzet en ontwikkeling van het Bioeconomy Innovation Cluster (BIC). Waterschap Rijn en IJssel heeft daarbij het trekkersrol (kwartiermaker) voor de pijler slib op zich genomen. In 2014 wordt overwogen welke rol het waterschap verder zal spelen bij de ontwikkeling van het BIC.In de afgelopen periode is het hoofdconcept opgezet voor de RWZI als HUB voor duurzame regionale ontwikkeling. Synergiekansen zijn verkend om de kringloop te sluiten. Er heeft een selectie plaatsgevonden van locaties waar het concept HUB wordt toegepast. De feitelijke realisatie van de HUB wordt nu voorzien op de locatie Nieuwgraaf.In 2013 heeft een verdere verkenning plaatsgevonden van de inzet van Waterschap Rijn en IJssel naar de terugwinmogelijkheden van de 'next best'- grondstof uit afvalwater. In 2014 zal op basis van een helder programma verder invulling worden gegeven aan dit onderzoek, waarbij de zoektocht is naar innovatieve toekomstbestendige oplossingen (launching customer e.d.) met goede terugverdiertijden (geen spijt maatregelen). De keuze voor de next best grondstof (na fosfaat) wordt gemaakt en vervolgens worden stappen gezet ter realisatie. Het waterschap is daartoe actief in het Nationaal Alginaat Onderzoeks Programma (NAOP).

3.4.4 Investerings voor het programma Afvalwaterketen

Begrote netto investeringsbedragen

Bedragen x € 1.000

	2014	2015	2016	2017
Instandhouding				
Renovatie RWZI Haarlo, Dinxperlo, Varsseveld	900			
Renovatie Transportsystemen Haarlo, Lochem - Zutphen				
Renovatie / vervanging procesautomatisering	5.100	2.700	1.800	4.700
Renovatie / vervanging slibverwerking	300	700	600	1.000
Renovatie / vervanging overige transportsystemen**	1.000	3.900	1.000	1.200
Renovatie installatieonderdelen	400	200	2.200	2.900
Overige instandhouding	500	200	400	6.500
Totaal instandhouding	8.200	7.700	6.000	16.300
Nieuwe ontwikkelingen/Innovatie				
Energiefabrieken		300	1.500	1.500
Grondstoffenfabrieken en duurzame Hub	100	600	2.200	2.200
Slibreductietechnieken		200	1.500	2.000
Totaal nieuwe ontwikkelingen	100	1.100	5.200	5.700
Subtotaal instandhouding, ontwikkeling en innovatie	8.300	8.800	11.200	22.000
Afbreukrisico	-1.100	-1.100	-1.500	-2.000
Totaal instandhouding, ontwikkeling en innovatie	7.200	7.700	9.700	20.000

3.4.5 Begroting 2014 programma Afvalwaterketen

Netto kosten programma Afvalwaterketen 2014

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Netto kosten
Begroting 2014	41.718

Prestatie-indicatoren

Prestatie-indicator	Realisatie 31-12-2012	Prognose 31-12-2013	Begroting 31-12-2014	WBP 31-12-2015*
1. Aantal afvalwaterakkoorden met gemeenten	6	11	20	22
2. Afspraken met gemeenten over samenwerking bij GRP's	21	22	22	22
3. Gemiddelde fosfaatverwijdering RWZI's (gebiedsrendement)	77	80	75	80
4. Gemiddelde stikstofverwijdering RWZI's (gebiedsrendement)	85	85	85	83

* De cijfers zijn gebaseerd op het Waterbeheerplan 2010-2015 en geactualiseerd n.a.v. de PPN

Toelichting

- 1) Vanaf 2010 is er een nieuwe aanpak van de afvalwaterakkoorden. De afvalwaterakkoorden worden gebaseerd op de uitkomsten van OAS-studies;
- 2) Vóór 2013 zijn met alle gemeenten de GRP's geactualiseerd. Zie ook indicator 10 in paragraaf 3.3.8;
- 3) In het kader van de ambitiediscussie begin 2013 is de doelstelling uit het WBP om beter te zuiveren dan het wettelijke minimum, heroverwogen. De lijn uit de ambitiediscussie was dat in deze tijd heroverweging op z'n plaats is, waarbij is besloten om in afwijking van het WBP een gebiedsrendement van 75% aan te houden;
- 4) De opgave uit het WBP is leidend voor de stand per 31-12-2015.

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Algemeen

Dit hoofdstuk gaat in op een aantal specifieke ontwikkelingen in 2014, die naast de reguliere bedrijfsvoering van belang zijn voor de Begroting 2014.

Inspelen op de snel veranderende omgeving

- De watervisie, shared services, bijgestelde ambities en veranderende omgeving hebben zijn impact op de bedrijfsvoering. Dit vergt veel van de organisatie en dat houdt in dat we continue op zoek zijn naar verbeteringen en flexibiliteit om in te spelen op de realiteit. Deze flexibiliteit wordt onder meer verkregen door gebruik te maken van een flexibele schil. De afgelopen jaren is deze afgebouwd. Voor de komende jaren kijken we kritisch naar de vaste formatie waarbij het uitgangspunt is om 50% van het natuurlijk verloop niet meer in te vullen (in die periode geraamd op 50% van 25 fte). Naast de formatieomvang blijven we investeren in de ontwikkeling van onze medewerkers zodat we kunnen inspelen op de ingezette koers van de watervisie en shared services.

3.5.2 Wat gaan we in 2014 realiseren?

Sectorale arbeidsvoorwaardenregeling waterschapspersoneel (SAW)

De huidige SAW heeft een looptijd tot 1 januari 2014. In het najaar 2013 wordt duidelijk welke maatregelen het kabinet voor 2014 in petto heeft. De eventuele effecten van kabinetsbeleid op het sociaal akkoord moeten dan blijken. Op dit moment bestaat nog geen zicht op de hoogte van de pensioenpremies voor 2014. De dekkingsgraad van het ABP is in de afgelopen maanden evenwel verder gedaald. Dit wordt mede veroorzaakt door de wijze waarop de rekenrente tot stand komt. De ontwikkeling van de personeelslasten is daarmee lastig te voorspellen. In de Begroting 2014 is gerekend met een kostenstijging van 1%.

Strategische personeelsplanning

De strategische discussie over onze kijk op het waterschap in 2020 en onderwerpen zoals de balans tussen zelf doen en uitbesteden, blauwe en witte boorden, shared services en andere vorm van multischaligheid, verdient verdere verdieping. Deze discussie vindt plaats in 2014. Op basis van te maken strategische keuzes worden de contouren van het waterschap 2020 verder zichtbaar. Op dat moment kan de toekomstige personeelsbehoefte (kwalitatief en kwantitatief) nader worden ingevuld.

Waterkracht (Shared Services)

In het najaar 2013 vindt over shared services bestuurlijke besluitvorming plaats. Uit de businessplannen blijkt dat de samenwerking op langere termijn aanzienlijk financieel voordeel oplevert. Voor de eerste jaren geldt dat de kost voor de baat gaat. In 2014 moet eerst serieus geïnvesteerd worden in het realiseren van de gezamenlijke ICT infrastructuur en in harmonisering van werkprocessen. De meerkosten in 2014 bedragen € 0,9 tot € 0.95 mln. In 2015 wordt verwacht dat de financiële voordelen beginnen op te wegen tegen de kosten.

Per saldo is de verwachting dat in 2015 een klein voordeel van max. € 0,15 mln. kan worden gerealiseerd. Verwacht wordt dat per 2017 het financiële voordeel € 1,8 tot € 2,2 mln. bedraagt. Het college van dijkgraaf en heemraden is over deze wijze van samenwerking enthousiast. Om dat enthousiasme vast te kunnen houden wordt voor de uitwerking van de samenwerking door ons bestuurlijk ingezet op een uitwerking die sneller en meer financieel voordeel oplevert voor de deelnemers. Ook de verbetering van kwaliteit en kwetsbaarheid hoort daarbij.

In 2014 wordt overigens al voordeel behaald door de bestaande samenwerkingsvormen op het gebied van het laboratorium, monitoring, belastingen en aanbesteding van ondersteunende middelen. Het gaat dan om een structureel bedrag van circa € 0,25 mln. per jaar.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)

Het waterschap is mede-bronhouder voor de BGT. Ons uitgangspunt voor de BGT is dat we willen proberen de potentiële baten ervan te incasseren. Dat betekent dat we meer doen dan wettelijk verplicht is, om straks in onze beheer- en onderhoudsprocessen en bij beleidsanalyses en projecten zoveel mogelijk voordeel te hebben van de BGT.

Ook andere overheden zullen straks de BGT raadplegen en zo beschikken over actuele informatie van het waterschap – waardoor een goede input voor de BGT bijdraagt aan onze dienstverlening aan de burger. In 2014 moet duidelijk worden in hoeverre onze ambitie kosteneffectief te realiseren is. In de transitie naar de BGT zijn gemeenten de voor de hand liggende samenwerkingspartners van de waterschappen. Samenwerking kan kostenvoordeel opleveren in vergelijking met uitbesteding aan het landelijke samenwerkingsverband SVB-BGT, maar vraagt meer van de interne organisatie. Ook hier moet in 2014 een afweging gemaakt worden met kwaliteit en kosten als criteria.

4 Begroting naar beleidsvelden

4.1 Algemeen

De begroting in dit hoofdstuk kent een andere opbouw dan de opbouw per programma, die in voorgaand hoofdstuk is gehanteerd. Het berekenen van de netto kosten per beleidsveld is noodzakelijk om de netto kosten per waterschapstaak in beeld te brengen. Dit is van belang om de kosten per belastingcategorie en de kostendeekkende tarieven te kunnen berekenen. Daarnaast kunnen we hiermee voldoen aan de eerder gemaakte afspraken in het kader van het beleids- en beheersproces, dat als basis dient voor de benchmarks.

Het netto kostenniveau per beleidsveld en waterschapstaken is bijgesteld op basis van de bestuursrapportage 2013-2, de geactualiseerde personeelsformatie en andere ontwikkelingen. Ook de personeelsformatie is in dit hoofdstuk opgenomen. Tot slot toont dit hoofdstuk de berekening van de kostendeekkende tarieven.

4.2 Netto kosten per beleidsveld

Onderstaande tabel geeft de netto kosten per beleidsveld weer.

(bedragen * € 1.000)

Beleidsvelden	Beleidsproducten	Rekening 2012	Begroting 2013	Prognose 2013 Burap 2013-2	Begroting 2014	Begroting 2014		
						Water-zuivering	Water-systeem	Vaar-wegen
61 – Planvorming	Eigen plannen	1.378	1.372	1.493	1.487	140	1.348	0
	Plannen van derden	64	48	31	49	4	45	0
	Toetsen plannen van derden	575	379	368	383	33	350	0
	Plannen afvalwaterketenbeleid	307	283	336	251	251	0	0
Totaal		2.324	2.082	2.227	2.170	428	1.742	0
62 - Aanleg en onderhoud waterkeringen	Beheersinstrumenten waterkeringen	238	206	191	183	0	183	0
	Aanleg en onderhoud waterkeringen	2.190	2.310	2.550	2.402	0	2.402	0
	Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	140	171	139	173	0	173	0
Totaal		2.568	2.687	2.880	2.758	0	2.758	0
63 - Inrichting en onderhoud watersystemen	Beheersinstrumenten watersystemen	703	794	592	765	0	765	0
	Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	10.161	10.791	10.486	11.616	0	11.616	0
	Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	1.390	1.427	1.376	1.378	0	1.378	0
	Beheer hoeveelheid water	2.992	3.087	2.977	3.021	0	3.021	0
	Calamiteitenbestrijding watersystemen	80	138	97	140	0	140	0
	Monitoring watersystemen	516	507	492	553	0	553	0
Totaal		15.842	16.744	16.018	17.472	0	17.472	0
64 - Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	Getransporteerd afvalwater	6.567	6.802	6.683	6.582	6.582	0	0
	Gezuiverd afvalwater	17.297	19.196	17.311	18.823	18.823	0	0
	Verwerkt slib	6.498	6.957	6.926	6.511	6.511	0	0
	Afvalwaterbehandeling door derden	-122	-139	-134	-124	-124	0	0
Totaal		30.240	32.816	30.786	31.792	31.792	0	0
65 – Inrichting en onderhoud vaarwegen	Beheersinstrumenten Vaarwegen en havens		0	0	0	0	0	0
	Aanleg en Onderhoud Vaarwegen en havens		-5	-6	-5	0	0	-5
	Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens		5	6	5	0	0	5
Totaal		0	0	0	-0	0	0	-0
66 - Vergunningverlening en handhaving keur	Keur	20	31	22	32	0	32	0
	Vergunningen en keurontheffingen	751	755	610	762	0	762	0
	Handhaving keur	92	113	120	114	0	114	0
Totaal		863	899	753	908	0	908	0
67 - Beheersen van lozingen	WVO vergunningen en meldingen	273	332	294	337	34	303	0
	Handhaving WVO	666	737	849	746	75	671	0
	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	137	169	159	170	151	19	0
	Aanpak diffuse emissies derden		0	0	0	0	0	0
Totaal		1.076	1.238	1.302	1.253	259	993	0
68 - Heffen en invorderen	Belastingheffing	2.225	2.266	2.270	2.253	949	1.305	0
	Invordering	1.983	1.636	1.623	1.715	1.287	429	0
	Belastingheffing V&H			84	63	27	37	0
Totaal		4.208	3.902	3.977	4.032	2.262	1.770	0
69 - Bestuur en externe communicatie	Bestuur	1.892	2.197	2.131	2.221	1.222	999	0
	Externe communicatie	507	440	587	447	246	201	0
Totaal		2.399	2.637	2.718	2.668	1.467	1.200	0
60 – Ondersteunende beheersproducten:	Management en organisatie; Beleids- en beheersinstrumentarium; Informatiebeleid en automatisering; Facilitaire zaken incl. tractie							
		17.982	18.917	18.768	18.592	5.697	12.895	0
	Onvoorzien		35	35	35	19	16	0
	Dotatie arbeidsgerelateerde voorziening	465		140				
	Ten laste van de bestemmingsreserve	131						
	Incidentele kosten en opbrengsten	-1.025						
Dekkingsmiddelen	Rente eigen vermogen	-877	-755	-585	-407	-206	-201	
	Netto kosten	76.196	81.202	79.019	81.271	41.718	39.553	-0

4.3 Perspectievennota 2014-2017 versus Begroting 2014

Hieronder worden de netto kosten van de Begroting 2014 per waterschapstaak weergegeven in vergelijking met de netto kosten zoals genoemd in de Perspectievennota 2014-2017.

(bedragen x € 1.000)

Taak	Perspectievennota 2014-2017	Begroting 2014	Verschil PPN - Begroting
Zuiveringsbeheer	41.849	41.718	-131
Watersysteembeheer	39.994	39.553	-441
Totaal	81.843	81.271	-572

De toelichting op de verschillen tussen de perspectievennota en de begroting is in paragraaf 1.5 gegeven.

4.4 Personeelsformatie

Onderstaande tabel toont de personeelsformatie in FTE per directie.

Directie	2013	2014
Staf	27,70	26,70
Uitvoering	207,60	204,10
Planvorming	50,45	49,35
Middelen	52,90	52,90
TOTAAL	338,65	333,05

Het formatieplan 2014, zie bijlage, wijkt op onderdelen kwantitatief af van het formatieplan 2013 en laat per saldo een reductie van 5,6 FTE te zien. Deze is opgebouwd uit:

- 3,1 FTE reductie waterovereenkomst bij unit Communicatie en Projecten;
- 2,5 FTE reductie unit Zuiveringsbeheer en Riolering;
- 1,1 FTE reductie waterovereenkomst bij unit Kennis en Advies.

Daarnaast zijn er enkele kwalitatieve wijzigingen.

Op 10 september jl. is door het algemeen bestuur besloten om op het gebied van personeel de komende vier jaar taakstellend uit te gaan van het voor 50% niet opvullen van de ruimte die door natuurlijk verloop vrijkomt (in die periode geraamd op 50% van 25 FTE). Naast de reductie van 5,6 FTE die al in het formatieplan 2014 is opgenomen, verwachten wij dat voor 2014 door pensionering een verdere reductie van tenminste 2 FTE, waarvan 50% (gemiddeld over de planperiode van 4 jaar) niet wordt opgevuld.

Bij het ontstaan van vacatures wordt kritisch worden gewogen of deze worden opengesteld. Met herverdeling of combineren van taken kan het openstellen van een vacature soms achterwege blijven. Een besluit tot openstelling van een vacature wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het college van dijkgraaf en heemraden.

4.5 Berekening van de kostendekkende tarieven 2014

4.5.1 Algemeen

Met ingang van 1 januari 2009 is er een nieuw financieringsstelsel van kracht. De Waterschapswet stelt in artikel 120, lid 6 dat de kostentoedelingsverordening minimaal eenmaal in de vijf jaren moet worden herzien en door Gedeputeerde Staten van de provincie moet worden goedgekeurd.

Omdat de huidige kostentoedelingsverordening in 2008 is vastgesteld met als ingangsdatum 1 januari 2009, en een maximale geldigheidsduur heeft van vijf jaren, moet er voor 1 januari 2014 een nieuwe kostentoedelingsverordening zijn vastgesteld. De verdeling van de kosten in de Begroting 2014 is gebaseerd op deze kostentoedelingsverordening waarover het algemeen bestuur op 2 juli jl. heeft gesproken.

Op laatstgenoemde datum nam het algemeen bestuur van ons waterschap kennis van de waardeverhouding ongebouwd onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, gebouwde onroerende zaken en natuurterreinen binnen het watersysteembeheer met als peildatum 1 januari 2012. Tevens stemde het algemeen bestuur in met een percentage van 30% voor de categorie ingezetenen en 100% tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen.

Op 5 november wordt de kostentoedelingsverordening eventueel inclusief een bedenkingennotitie ter goedkeuring aan het algemeen bestuur voorgelegd. Na instemming van het algemeen bestuur wordt de verordening ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten van Gelderland gezonden. Na goedkeuring van Gedeputeerde Staten wordt de kostentoedelingsverordening gedurende 12 weken bekend gemaakt. Deze bekendmaking moet plaatsvinden voor 1 januari 2014.

Bij de toedeling van de netto kosten voor de verschillende categorieën worden met ingang van 2014 de onderstaande verdeelsleutels gehanteerd.

Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur
30,0%	54,3%	15,5%	0,2%

Voor de taak waterzuiveringsbeheer geldt één belasting die is vastgelegd in de 'verordening op de zuiveringsheffing Waterschap Rijn en IJssel 2012'. Om de kosten voor het zuiveren van afvalwater te bestrijden wordt een directe belasting opgelegd, de zuiveringsheffing. Hier geldt het principe 'de vervuiler betaalt'.

Met de netto kosten per waterschapstaak en de geraamde belastingeenheden wordt de kostprijs per omslag of heffingseenheid berekend. In de volgende paragrafen is dit per waterschapstaak aangegeven.

4.5.2 Waterzuiveringsheffing

Netto kosten

Bedragen x € 1.000

Jaar	Netto Kosten
2013	42.017
2014	41.718

Prognose van aantal vervuilingseenheden

Categorie	2013	2014
Bedrijven	256.800	250.500
Woonruimten	618.200	619.200
Totaal	875.000	869.700

Ten opzichte van de prognose voor 2013 is de verwachting dat het aantal vervuilingseenheden voor woonruimten licht stijgt door een toename van het aantal huishoudens.

Kostendeekkende tarieven

Jaar	Kostendeekkend tarief
2013	€ 48,72
2014	€ 47,97

Het kostendeekkend tarief komt tot stand door de netto kosten te delen door het aantal vervuilingseenheden. Het vastgestelde tarief is het tarief dat door het algemeen bestuur is vastgesteld met gebruikmaking van een bijdrage uit de algemene reserve.

4.5.3 Watersysteemheffing

Netto kosten watersystemen

Bedragen x € 1.000

Jaar	Netto Kosten
2013	39.185
2014	39.553

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Aantal ve's	Kostendeekkend tarief	Totaal
Totaal kosten (incl. Veiligheid)			39.553
Af: opbrengst dir. lozers (verontreinigingsheffing)	1.500	€ 47,97	-72
		Totaal te verdelen	39.481

Kostentoedeling

Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur
30,0%	54,3%	15,5%	0,2%

Netto kosten per categorie

Bedragen x € 1.000

Jaar	Totaal	Ingezetenen	Gebouwd	Ongebouwd	Natuur
2013	38.505	10.396	22.833	5.237	39
2014	39.481	11.844	21.438	6.120	79

Prognose van belastingeenheden

Categorie	Eenheid	2013	2014
Gebouwd buitendijks	WOZ - waarde	217.170.300	198.546.212
Ongebouwd buitendijks	Hectare	2.800	2.640
Ongebouwd WEGEN buitendijks	Hectare	0	160
Ingezetenen	Woonruimten	258.800	259.300
Gebouwde eigendommen	WOZ - waarde	76.996.735.000	70.393.649.880
Ongebouwde eigendommen	Hectare	126.100	111.600
Ongebouwd WEGEN	Hectare	0	12.700
Natuur	Hectare	27.000	27.000

De daling van de WOZ-waarde voor 2013 is na het vaststellen van de Begroting 2013 naar beneden bijgesteld. De tabel toont voor 2013 de waarden uit de initiële begroting. De WOZ-waarde voor 2014 volgt daarna een verdere neerwaartse trend t.o.v. de bijgestelde waarde van 2013.

Kostendekkende tarieven / percentages per categorie

De netto kosten per belastingcategorie komen tot stand door de totale netto kosten van het watersysteembeheer te verdelen naar de desbetreffende categorieën door middel van de vastgestelde kostentoedeling. Door rekening te houden met de tariefdifferentie voor ongebouwd en de netto kosten per belastingcategorie te delen door het aantal belastingeenheden per categorie ontstaat het kostendekkend tarief/percentage per belastingcategorie. Met ingang van 2014 vindt tariefdifferentie plaats voor wegen plaats.

Categorie	Kostendekkend tarief / percentage 2013	Vastgesteld tarief / percentage 2013	Kostendekkend tarief / percentage 2014
Gebouwd buitendijks	0,0074%	0,0069%	0,0076%
Ongebouwd buitendijks	€ 10,32	€ 8,56	€ 11,09
Ongebouwd WEGEN buitendijks	€ 10,32	€ 8,56	€ 22,18
Ingezetenen	€ 40,17	€ 37,60	€ 45,68
Gebouwde eigendommen	0,0296%	0,0276%	0,0304%
Ongebouwde eigendommen	€ 41,30	€ 34,24	€ 44,35
Ongebouwd WEGEN	€ 41,30	€ 34,24	€ 88,70
Natuur	€ 1,43	€ 1,44	€ 2,92

Het 'vastgestelde tarief 2013' is het tarief dat het algemeen bestuur in de vergadering van november 2012 heeft vastgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van een bijdrage uit de reserve. Met de behandeling van een afzonderlijk voorstel stelt het algemeen bestuur de tarieven voor 2014 vast.

4.6 Berekening voorgestelde tarieven 2014

4.6.1 Algemeen

Ons waterschap hanteert geen (nog) kostendekkende tarieven; het algemeen bestuur neemt een besluit in een tariefaanpassing t.o.v. het lopende begrotingsjaar. Dat betekent dat het niet volstaat om de kostendekkende tarieven, zoals berekend in de vorige paragraaf, als tarieven voor 2014 voor te stellen. In de Perspectievennota 2014-2017 is gerekend met een initiële tariefstijging voor de Watersysteemheffing van 15% en 4% voor de Zuiveringsheffing. Beide tariefaanpassingen zijn ten opzichte van 2013. De berekening van de voorgestelde tarieven voor 2014 hanteert deze lijn en houdt eveneens rekening met de nieuwe kostentoedelingsverordening (in de Watersysteemheffing) en de prognose van de tariefeenheden voor 2014. Deze eenheden staan in de vorige paragraaf (4.5).

4.6.2 Waterzuiveringsheffing

Een tariefstijging van 4% leidt voor de Waterzuiveringsheffing tot onderstaand vet gepresenteerd tarief.

Omschrijving	Eenheid	2013	2014
Kostendekkende tarieven	VE	€ 48,72	€ 47,97
Vastgestelde / voorgestelde tarief	VE	€ 43,43	€ 45,17

Het voorgestelde tarief en de geprognosticeerde tariefeenheden resulteren in een begrote belastingopbrengst van € 39,285 mln. Aangezien het voorgestelde tarief nog niet kostendekkend is, onttrekt het waterschap € 2,434 mln. aan de reserves.

4.6.3 Watersysteemheffing

Een aanpassing van 15%, de geprognosticeerde tariefeenheden en toepassing van de nieuwe kostentoedelingsverordening, resulteren in onderstaande **vet** gepresenteerde tarieven.

Met deze tarieven komt de taak Watersysteembeheer in 2014, conform de PPN 2014-2017 op een kostendekkendheid van 98%. De verontreinigingsheffing heeft betrekking op directe lozers. Deze lozers worden gelijkgesteld aan indirecte lozers, zijnde zuiveringsheffing. Dit tarief stijgt conform het voorstel met 4%.

Omschrijving	Eenheid	2013	2014
<i>Ingezetenen</i>			
Kostendekkende tarieven	Woonruimten	€ 40,17	€ 45,68
Vastgestelde / voorgestelde tarief	Woonruimten	€ 37,60	€ 44,80
<i>Gebouwde eigendommen binnendijs</i>			
Kostendekkende tarieven	WOZ-waarde	0,0296%	0,0304%
Vastgestelde / voorgestelde tarief	WOZ-waarde	0,0276%	0,0298%
<i>Gebouwde eigendommen buitendijs</i>			
Kostendekkende tarieven	WOZ-waarde	0,0074%	0,0076%
Vastgestelde / voorgestelde tarief	WOZ-waarde	0,0069%	0,0075%
<i>Ongebouwde eigendommen binnendijs</i>			
Kostendekkende tarieven	Hectare	€ 41,30	€ 44,35
Vastgestelde / voorgestelde tarief	Hectare	€ 34,24	€ 43,50
<i>Ongebouwd wegen binnendijs</i>			
Kostendekkende tarieven	Hectare		€ 88,70
Vastgestelde / voorgestelde tarief	Hectare	€ 34,24	€ 87,00
<i>Ongebouwde eigendommen buitendijs</i>			
Kostendekkende tarieven	Hectare	€ 10,32	€ 11,09
Vastgestelde / voorgestelde tarief	Hectare	€ 8,56	€ 10,87
<i>Ongebouwd wegen buitendijs</i>			
Kostendekkende tarieven	Hectare		€ 22,18
Vastgestelde / voorgestelde tarief	Hectare	€ 8,56	€ 21,75
<i>Natuur</i>			
Kostendekkende tarieven	Hectare	€ 1,43	€ 2,92
Vastgestelde / voorgestelde tarief	Hectare	€ 1,44	€ 2,87
<i>Verontreinigingsheffing</i>			
Kostendekkende tarieven	VE	€ 48,72	€ 47,97
Vastgestelde / voorgestelde tarief	VE	€ 43,43	€ 45,17

De voorgestelde tarieven en de geprognosticeerde tariefeenheden resulteren in een begrote belastingopbrengst van € 38,746 mln. Aangezien de voorgestelde tarieven nog niet kostendekkend zijn, onttrekt het waterschap € 0,808 mln. aan de reserves.

4.6.4 Totale belastingopbrengsten en onttrekking aan de reserves

Onderstaand overzicht toont de totale belastingopbrengsten en onttrekkingen aan de reserves op basis van de voorgestelde tarieven uit voorgaande paragrafen.

Bedragen x € 1.000

	Belasting- opbrengsten	Onttrekking reserves
Zuiveringsbeheer	39.284	2.434
Watersysteembeheer	38.746	808
Totaal	78.030	3.241

5 Financiële positie

5.1 Algemeen

Dit hoofdstuk beschrijft de financiële positie van het waterschap. Hierbij wordt aandacht geschonken aan de reserves en voorzieningen, het weerstandsvermogen, de risico's, verbonden partijen en treasury.

5.2 Reservepositie en weerstandscapaciteit

Waterschap Rijn en IJssel kent één algemene reserve per taak en twee bestemmingsreserves (innovatiefonds en educatie is beleven). Een deel van de algemene reserve is 'bestemd' als minimaal benodigde weerstandscapaciteit. Het meerdere is gekwantificeerd als vrij besteedbare reserve en kan worden ingezet voor bijvoorbeeld tariefegalisatie.

Ons waterschap hanteert voor de reserves de volgende uitgangspunten:

- het rentevoordeel eigen vermogen wordt niet toegevoegd aan de reserves maar komt ten gunste van de lopende exploitatie;
- het waterschap is terughoudend bij het vormen van bestemmingsreserves;
- de inzet van de vrij besteedbare reserve wordt ieder jaar opnieuw bezien, wanneer de tarieven worden vastgesteld.

Weerstandscapaciteit voorziet in het vermogen om niet-structurele financiële tegenvallers op te vangen, zodat de waterschapstaken ongestoord voortgezet kunnen worden. De Waterschapswet stelt een analyse van de weerstandscapaciteit met ingang van 2009 verplicht. Waterschap Rijn en IJssel herijkt jaarlijks het risicoprofiel d.m.v. een risicoanalyse. Op basis van het risicoprofiel, dat altijd een momentopname is, wordt bepaald hoeveel geld nodig is om de gevolgen van risico's te financieren. Zodra risico's werkelijkheid worden, moet er een buffer zijn om weerstand te bieden tegen financiële tegenvallers; dit is de minimaal benodigde weerstandscapaciteit. De risicoanalyse brengt niet-structurele financiële risico's in kaart. De weerstandscapaciteit resulteert door per gebeurtenis de kans van optreden te vermenigvuldigen met de maximale financiële schade; het financiële risico is het resultaat (risico = kans x schade).

De minimaal benodigde weerstandscapaciteit voor 2014 is bepaald op € 2,625 mln. Hieronder is deze buffer per waterschapstaak weergegeven. Tevens toont het overzicht de benodigde weerstandscapaciteit conform de Begroting 2013 en de PPN 2013-2016.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Zuiverings-beheer	Watersysteem-beheer	Totaal
Weerstandscapaciteit PPN 2013-2016	1.083	2.227	3.310
Weerstandscapaciteit Begroting 2013	1.131	1.219	2.350
Weerstandscapaciteit PPN 2014-2017 en Begroting 2014	1.138	1.487	2.625

Onderstaand overzicht toont het geprognosticeerde verloop van de vrij inzetbare reserves.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer	Totaal
Vrij inzetbare reserves per 1 januari 2013	8.850	8.888	17.738
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit 2014	-1.138	-1.487	-2.625
Verwacht resultaat Burap 2013-2	-3.607	-3.970	-7.577
Geprognosticeerde vrij inzetbare reserves per 1 januari 2014	4.105	3.431	7.536
Geprognosticeerde onttrekking aan de vrij inzetbare reserves in 2014	-2.434	-808	-3.241
Geprognosticeerde vrij inzetbare reserves per 31 december 2014	1.671	2.623	4.295

5.3 Risico's¹

5.3.1 Algemeen

Het waterschap loopt een aantal risico's voor onverzekerde en onverzekerbare schades, zoals bij overstromingen, droogte, het uitvallen van RWZI's e.d. Zulke risico's behoren tot de normale taakuitoefening.

De afgelopen jaren heeft het waterschap veel vooruitgang geboekt bij het beheersen van risico's. Verbeteringen om de risico's te beheersen waar de afgelopen jaren energie in is gestoken zijn o.a. verbetering van het systeem voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen, een adequate verzekeringsportefeuille, het waterschap voldoet aan de regels van 'good governance' en er is gewerkt aan de verbijzonderde interne controle. Tevens zijn de meeste processen en procedures vastgelegd. Onderdelen van ons waterschap zijn hiervoor gecertificeerd. De verschillende processen zijn op elkaar afgestemd waardoor risicobeheersing sterk is verbeterd.

5.3.2 Effecten nieuw provinciaal beleid

Waterovereenkomst Gelderland

In deze begroting is rekening gehouden met de effecten van het provinciaal beleid t.a.v. de waterovereenkomst Gelderland. De provincie Gelderland heeft de bestaande beschikking herzien waarbij de contractduur van de subsidiebeschikking met één jaar is verlengd tot 31 december 2014. Bovendien is voor de projecten in het stroomgebied van de Baakse Beek een intentieovereenkomst getekend.

Waterovereenkomst Overijssel

De geldigheidsduur van de waterovereenkomst Overijssel is gesteld op uiterlijk 31 december 2013. Ook de provincie Overijssel heeft de bestaande beschikking herzien en de contractduur met één jaar verlengd tot 31 december 2014. Verwacht wordt dat een aantal projecten doorloopt tot in de 1e helft van 2014.

5.3.3 Financiering natuurterreinen

Met ingang van 1 januari 2009 is het huidige belastingstelsel van de waterschappen in werking getreden. Hierbij is een nieuwe belastingcategorie geïntroduceerd: de (eigenaren van) natuurterreinen. Voor de categorie-indeling zijn door de vijf Rijn-Oost waterschappen uniforme richtlijnen opgesteld, onder meer op basis van de beheerpakketten zoals die gelden voor de Provinciale Subsidieregeling Natuur (PSN). Daarbij is een aantal beheerpakketten niet als natuur aangemerkt, zoals (half-) natuurlijk grasland en nat soortenrijk grasland. Voor ons waterschap gaat het om ca. 700 ha. die volgens de opvatting van de terreinbeheerders als natuur dienen te worden aangemerkt.

¹ In deze paragraaf worden de risico's benoemd, bij de volgende paragraaf worden de verbonden partijen vermeld. Doublure kan hierbij niet worden voorkomen.

Er is een zestal proefprocessen tussen waterschappen en natuur beherende instanties gevoerd. In alle zes voorbeeldzaken hebben de rechtbanken inmiddels uitspraak gedaan. Dat heeft geen eenduidig beeld opgeleverd; in drie zaken zijn de waterschappen in het gelijk gesteld en in drie zaken zijn de terreinbeheerders in het gelijk gesteld. Wat opvalt, is dat rechters verschillende maatstaven hebben aangelegd om de vraag te beantwoorden welke percelen zijn te kwalificeren als natuurterreinen en welke niet. Het voorgaande betekent ook, dat de nagestreefde duidelijkheid zowel praktisch als juridisch op dit moment niet aanwezig is. Beide partijen gaan in hoger beroep om duidelijkheid te krijgen. Indien de waterschappen de processen verliezen, zullen de ca. 700 ha als natuur worden geclassificeerd. Het aantal hectares voor de categorie natuur stijgt dan met 700 en het aantal hectares voor de categorie ongebouwd daalt met hetzelfde aantal. Het maximale risico betreft € 0,1 mln. Dat is 700 maal het verschil tussen de vastgestelde tarieven voor ongebouwd binnendijks en natuur, voor de jaren 2009 t/m 2013.

5.3.4 Financiering door geldleningen

In de Begroting 2014 is rekening gehouden met het financieren van investeringsprojecten tegen de huidige lage rentestanden. Ingeval er een verhoging van de rente plaatsvindt, op het moment van afsluiten van de benodigde leningen, kunnen de in de begroting opgenomen rentekosten niet worden gerealiseerd. Dit heeft dan nadelige gevolgen voor de exploitatie.

5.3.5 Extreme weersomstandigheden

De laatste jaren zijn extreme weersomstandigheden geen uitzondering. In de Begroting 2014 is geen rekening gehouden met schade die door plotseling optredende extreme weersomstandigheden kunnen voorkomen. Eventuele schade kan gevolgen hebben voor de exploitatie, zoals opgenomen in de Begroting 2014.

5.3.6 Gevolgen invoering van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF)

Status wetsvoorstel

Op 18 januari 2013 zijn de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) met het kabinet een financieel onderhandelaarsakkoord overeengekomen over de belangrijkste problemen in het regeerakkoord, waaronder de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF). Het wetsvoorstel HOF heeft o.b.v. dit akkoord geen gevolgen voor de Begroting 2014.

Het wetsvoorstel gaat richting de eindfase. Dinsdag 16 april 2013 sprak de Tweede Kamer over het voorstel. Tijdens het debat werd duidelijk dat de Kamerleden doordrongen zijn van de zorgen die de waterschappen over het voorstel hebben. De minister heeft de Kamer toegezegd apart het gesprek over investeringsruimte met de waterschappen aan te gaan. Ook is toegezegd dat bij de verdeling van de EMU-ruimte expliciet wordt gekeken naar de maatschappelijk gewenste investeringen van decentrale overheden. Conform het regeerakkoord is het de ambitie het EMU tekort van decentrale overheden terug te dringen tot 0,2% BBP in 2017. Het kabinet is de decentrale overheden tegemoet gekomen door in te stemmen met het onderstaande saldopad voor decentrale overheden in de periode 2014-2017:

- 2014 : -0,5%;
- 2015 : -0,5%;
- 2016 : (-0,4%);
- 2017 : (-0,3%).

Eind 2015 vindt een evaluatie plaats of de aangegeven daling in 2016 en 2017 verantwoord en mogelijk is.

Als de macronorm tot en met 2015 niet wordt overschreden, is er voor het kabinet geen aanleiding nadruk te leggen op sectoren en dus zeker niet op individuele overheden. Dinsdag 23 april jl. heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel aangenomen.

De Eerste Kamercommissie voor Financiën heeft op 3 september 2013 de memorie van antwoord ontvangen en besprak op 10 september 2013 de nadere procedure. Dat betekent dat zij dan bepaalt hoe de verdere voorbereiding zal verlopen en wanneer de plenaire behandeling plaatsvindt. Deze vindt gezamenlijk plaats met het wetsvoorstel Verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Handreiking UvW

De UvW heeft een handreiking opgesteld die waterschappen kunnen gebruiken bij de vertaling van het wetsvoorstel HOF en de afspraken over het EMU-saldopad. Hoewel het wetsvoorstel in samenhang met de genoemde toezeggingen door de Begroting 2014 geen directe gevolgen heeft, kan deze handreiking dat wel hebben. De handreiking geeft de waterschappen namelijk het onderstaande in overweging.

- 1) De HWBP-bijdrage (solidariteitsdeel) in maximaal vijf jaar afschrijven.
- 2) Maatregelen nemen ter verbetering van het EMU-saldo.
- 3) Het eigen EMU-saldo een plaats geven in de voorbereiding van het meerjarig beleid.
- 4) De meerjarenraming doortrekken tot en met 2020.

Het algemeen bestuur heeft op 2 juli 2013 besloten het advies om de afschrijvingstermijn voor de HWBP-bijdrage te verkorten naar maximaal 5 jaar, vooralsnog niet te volgen.

Vervolgens noemt de handreiking voor de jaren 2014 tot en met 2017 het toegestane EMU tekort per waterschap, de zogenaamde referentiewaarde. Op basis van die waarden en de meerjarenraming uit de PPN 2014-2017 ligt het tekort van ons waterschap in 2014 tot en met 2017 binnen onze referentiewaarden. Deze meerjarenraming schrijft de HWBP-bijdrage in 30 jaar af. Dus zelfs met deze afschrijvingstermijn ligt de meerjarenraming uit de perspectievennota binnen de referentiewaarden.

5.4 Verbonden partijen

Algemeen

Iedere begroting moet een paragraaf bevatten over verbonden partijen, organisaties waarmee het waterschap een financiële en bestuurlijke relatie heeft. Dit staat in artikel 21 van de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (vastgesteld op 26 maart 2009).

Waterstromen B.V.

Op 30 september 1999 heeft het algemeen bestuur besloten om Waterstromen B.V. op te richten met als doel het ondernemen van activiteiten die niet tot de kernactiviteiten van het waterschap behoren. Waterstromen voert marktactiviteiten uit op het gebied van afvalwaterzuivering. Het waterschap is enig aandeelhouder en heeft een aandelenkapitaal van € 7,9 mln.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus/Tricijn (GBLT)

GBLT verzorgt het heffen en innen van belastingen voor de waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Vechtstromen, Rijn en IJssel, Vallei en Veluwe en Zuiderzeeland en vier deelnemende gemeenten. Bestuurders uit de deelnemende waterschappen en de gemeenten vormen het bestuur van GBLT. In de Begroting 2014 is rekening gehouden met een bijdrage van ons waterschap van € 2,378 mln. Dit is conform de Begroting 2014 van GBLT. Naast de genoemde bijdrage aan GBLT zijn de WOZ kosten, die door het Ministerie bij ons in rekening worden gebracht, niet meer opgenomen in de Begroting 2014 van GBLT. Deze kosten worden nu rechtstreeks in de Begroting 2014 verantwoord voor een geraamd bedrag van € 910.000 als WOZ kosten.

Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis

Per 1 juli 2010 is de Stichting Het Waterschapshuis omgezet in een gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis. Per 1 januari 2013 heeft er een transitie van de stichting naar de gemeenschappelijke regeling plaatsgevonden. In 2013 is er een onderzoek gedaan naar Waterschapshuis 2.0.

De stuurgroep HWH 2.0 heeft een adviesrapport 'Het Waterschapshuis 2.0, een nieuwe koers' uitgebracht. De verwachting is dat in 2014 het Waterschapshuis wordt omgezet conform advies van de stuurgroep HWH 2.0.

5.5 Voorzieningen

Voorzieningen hebben een kostenkarakter en worden getroffen voor toekomstige uitgaven waarvan de oorzaak zich nu voordoet of al heeft voorgedaan. De meest aansprekende situaties om voorzieningen te treffen zijn:

- kosten voor volgende begrotingsjaren waarvan de oorsprong ligt in het lopende jaar of de jaren daarvoor;
- toekomstige verplichtingen en verliezen per balansdatum, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- risico's bij toekomstige verplichtingen en verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.

Het waterschap heeft per 31 december 2014 een voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen. Deze voorziening is opgebouwd uit:

- voorziening wachtgeld voormalig bestuurders. Dit betreft een werkloosheid uitkeringsregeling voor voormalige bestuurders;
- voorziening latente pensioenverplichtingen bestuurders. Dit betreft de voorziening voor pensioenopbouw huidige en voormalige bestuurders die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt;
- voorziening pensioenverplichtingen bestuurders. Dit betreft de voorziening pensioenopbouw (voormalige) bestuurders die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt;
- voorziening bovenwettelijke WW. Het waterschap is eigenrisicodragers voor de werkloosheidswet.

Het waterschap heeft per 31 december 2014 de onderstaande voorzieningen getroffen.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Zuiverings-beheer	Water-systeem-beheer	Totaal
Arbeitsgerelateerde verplichtingen 1-1-2013	2.050	1.849	3.899
Vermeerderingen / verminderingen 2013	-270	-275	-545
Vermeerderingen / verminderingen 2014	-310	-300	-610
Totaal arbeidsgerelateerde verplichtingen 31 december 2014	1.470	1.274	2.744

5.6 Treasuryparagraaf

Wet Financiering decentrale overheden

Wanneer Waterschap Rijn en IJssel vreemd vermogen aantrekt, is het gebonden aan de financieringsvoorschriften die zijn vastgesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Fido). De Wet Fido heeft, kort gezegd, tot doel een solide financiering en de kredietwaardigheid van de decentrale overheden te bevorderen.

Om die doelstellingen te toetsen hanteert de wet twee instrumenten:

- de kasgeldlimiet om het renterisico te beperken bij financiering met kort geld (< 1 jaar);
- de renterisiconorm om het renterisico te beperken bij financiering met lang geld;
- (> 1 jaar).

De kasgeldlimiet geeft aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met 'kort geld' mogen financieren. Voor waterschappen is die limiet bepaald op 23% van het begrotings-totaal. Voor Waterschap Rijn en IJssel bedraagt de kasgeldlimiet in 2014 ca. € 20 mln.

De renterisiconorm is ingevoerd om de looptijden van langlopende leningen te spreiden en daardoor de renterisico's te beperken. Het bedrag aan aflossingen en het leningbedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening mag de renterisiconorm niet overschrijden. Voor de waterschappen is deze norm bepaald op 30% van het begrotingstotaal. Voor Waterschap Rijn en IJssel betekent dat € 26 mln. voor 2014.

Ook schrijft de Wet Fido voor dat lagere overheden een treasurystatuut moeten hebben. Daarom heeft het algemeen bestuur in december 2011 het 'Treasurystatuut Waterschap Rijn en IJssel' vastgesteld. Daarin is het beleidskader vastgelegd waarbinnen de treasuryfunctie wordt uitgeoefend. Volgens artikel 6.3 van het 'Treasurystatuut Waterschap Rijn en IJssel' krijgt het college van dijkgraaf en heemraden de bevoegdheid leningen aan te trekken of middelen uit te zetten conform wat daarover in de treasuryparagraaf is bepaald. Het college kan conform artikel 7 van het treasurystatuut de directeur Middelen machtigen om de daadwerkelijke transacties te verrichten.

Ontwikkelingen binnen en buiten het waterschap

De interne en externe ontwikkelingen die in 2014 en de volgende jaren van belang zijn voor de bedrijfsvoering zijn beschreven in hoofdstuk 2 en 3. De kasstromen voor de exploitatie en de investeringen die hieruit voortvloeien, zijn vertaald in een liquiditeitsbegroting.

Uitkomsten liquiditeitsbegroting

De kasgeldlimiet wordt ook aangewend om de vaste activa te financieren.

Als er geen leningen worden aangetrokken, is de financieringsbehoefte aan het einde van het jaar ca. € 55 mln. Om aan de kasgeldlimiet te voldoen moet daarom in 2014 naar verwachting € 35 mln. (€ 55 mln. minus de kasgeldlimiet van € 20 mln.) aan 'lang geld' worden aangetrokken.

Leningenportefeuille

In 2014 moet ca. € 26 mln. worden afgelost op de lopende leningen.

Risicobeheer

Het waterschap trekt alleen gelden aan voor zijn publieke taak, dat wil zeggen voor activiteiten die het algemeen bestuur heeft goedgekeurd. Het college van dijkgraaf en heemraden moet bij gebruikmaking van financiële instrumenten voor iedere transactie toestemming geven. Het risicobeleid is erop gericht toekomstige risico's inzichtelijk te maken, te beheersen, te verminderen of te spreiden. Voor zover bekend loopt het waterschap geen krediet-, liquiditeits-, koers- en valutarisico's. De rente-risiconorm voor 2014 is € 26 mln.

Financiering

Komend jaar trekt het waterschap geldleningen aan voor maximaal € 55 mln. Deze leningen zijn nodig om de netto-uitgaven in 2014 te financieren en afgeloste leningen te herfinancieren.

Bijlagen

- 1) Begroting binnen de planning & controlcyclus
- 2) Kerngegevens van Waterschap Rijn en IJssel

Verplichte bijlagen

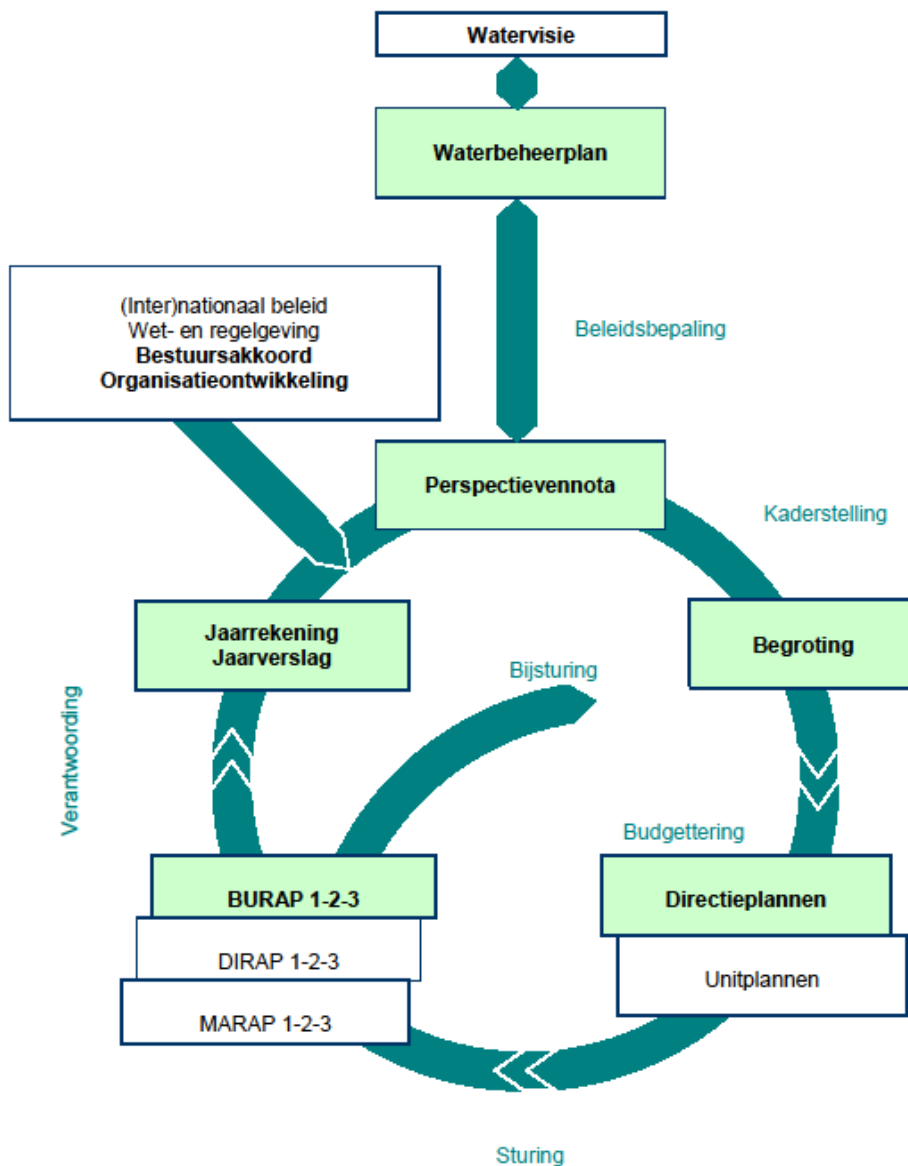
- 3) Begroting van lasten en baten, inclusief toelichting
- 4) Staat van vaste activa
- 5) Staat van reserves en voorzieningen
- 6) Staat van personeelslasten
- 7) Formatieplan 2014
- 8) Staat van langlopende leningen
- 9) Berekening van de renteomslag
- 10) Opbouw EMU-saldo
- 11) Vaststellingsbesluit

Bijlage 1: DE BEGROTING BINNEN DE PLANNING EN CONTROLCYCLUS

BEGROTING BINNEN DE PLANNING & CONTROLCYCLUS

De planning en controlcyclus van Waterschap Rijn en IJssel bevat diverse instrumenten om de organisatie te sturen en te beheersen. Eén van die instrumenten is de begroting. De basis hiervoor is de perspectievennota. Hierin worden ieder jaar de begrotingskaders aangegeven, middellange termijn doelen op haalbaarheid getoetst en eventueel bijgesteld. Ook staan er afspraken in over het plafond van de financiële middelen en waar die aan besteed worden. De perspectievennota is daardoor het startpunt voor de begroting van 2013.

Onderstaand schema geeft weer wat de positie van de begroting is ten opzichte van de andere beleids- en beheersinstrumenten.

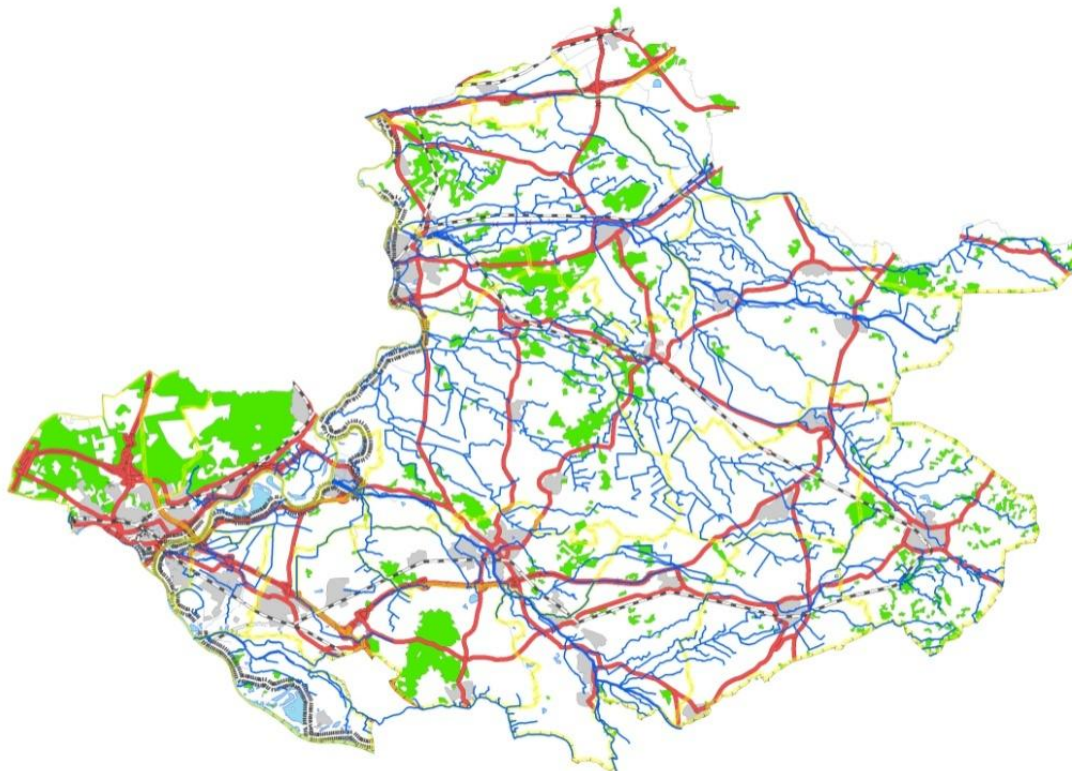
Bijlage 2: KERNGEGEVENS VAN WATERSCHAP RIJN EN IJSSEL

KERNGEGEVENS WATERSCHAP RIJN EN IJSSEL

Deze paragraaf bevat in het kort de belangrijkste standaardgegevens en prestaties.

OMSCHRIJVING	GEGEVENS
Algemeen	
Aantal inwoners	ca. 650.000
Oppervlakte in ha. Waarvan de bodemgesteldheid is: 1) zandgrond 66%; 2) kleigrond 24%; 3) veengrond 2%; 4) overig 8%.	ca. 195.000
Gemiddeld aantal inwoners per km ² .	333
Aantal inliggende gemeenten	22
Aantal taken	2
Waterzuiveringsbeheer	
Aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties	13
Aantal persleidingen (km)	400
Aantal te beheren rioolgemaal	129
Te zuiveren afvalwater per jaar (m ³)	ca. 64.000.000
Hoeveelheid slib per jaar (ton)	54.000
Watersysteembeheer	
Aantal km. waterlopen	4.012
Aantal gemalen	70
Aantal stuwen	1.855
Aantal bruggen	1.554
Aantal km. primaire dijken	144

Gebiedskaart Waterschap Rijn en IJssel

Bijlage 3: BEGROTING VAN LASTEN EN BATEN INCLUSIEF TOELICHTING

Begroting 2014 van lasten en baten			
Lasten	Begroting 2014	Begroting 2013	Rekening 2012
Rente	11.602	11.879	11.150
Afschrijving	15.529	15.733	15.105
Personeelslasten	25.502	25.288	24.382
Gebruiksgoederen	2.873	2.845	2.765
Verbruiksgoederen	1.861	1.957	1.998
Energie	4.557	4.576	4.775
Huren/pachten etc.	655	645	517
Verzekeringen/belastingen	827	790	857
Onderhoud door derden	7.831	7.847	7.033
Overige diensten en/bijdragen door/aan derden	16.384	16.377	15.272
Oninbaar	250	250	353
Kwijtschelding	400	400	443
Dotatie arbeidsgerelateerde voorziening			465
Onvoorzien	35	35	0
Inzet educatie is beleven			97
Inzet innovatiefonds			34
Incidentele lasten			175
Subtotaal	88.307	88.622	85.421
Toevoegen aan reserves			
Totaal	88.307	88.622	85.421
Baten	Begroting 2014	Begroting 2013	Rekening 2012
Rente eigen vermogen	407	755	877
Rente hypotheke u/g	295	326	368
Baten salarissen sociale lasten	50	50	276
Geactiveerde personeelslasten	3.800	3.800	3.675
Opbrengst goederen, werken en diensten voor derden	652	493	870
Opbrengst uit eigendommen	68	66	96
Bijdragen van derden	1.763	1.930	1.863
Dekkingsmiddelen (belastingen en inzet reserves)		81.202	
Dekkingsmiddelen, belastingen	78.030		69.337
Incidentele baten			1.200
Subtotaal	85.066	88.622	78.562
Onttrekking aan reserves	3.241		131
Resultaat na bestemming			6.728
Totaal	88.307	88.622	85.421

TOELICHTING OP DE LASTEN EN BATEN

Financiële uitgangspunten

De financiële uitgangspunten in de Begroting 2014 zijn conform de uitgangspunten zoals genoemd in de Perspectievennota 2014-2017. Het zijn:

Omschrijving	Gehanteerde uitgangspunten
Rente omslagpercentage	3,3 %
Loonkostenstijging personeel	1,0 %
Inflatie overige kosten	2,0 %

Afschrijvingstermijnen

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte gemiddelde economische gebruiksduur. De meest voorkomende termijnen zijn:

Omschrijving activa	Aantal jaren
Waterkeringen, incl. aankoop grond en kunstwerken	50
Watergangen, incl. aankoop grond, kunstwerken en waterbodemsaneringen	35
Gemalen incl. grond en bouwkundig/elektrisch en mechanisch	35
Rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) incl. grond en bouwkundig/elektrisch en mechanisch	35
Kantoorgebouwen en werkplaatsen, incl. grond en bouwkundig/elektrisch en mechanisch	35
Inventaris (kantoren en werkplaatsen)	10
Tractie (auto's, boten en machines)	7
Informatiesystemen (hard- en software)	5
Verkiezingen	4
Overige gronden (niet als infrastructuur)	Geen

Wijze van afschrijven

Met ingang van 2005 vindt de afschrijving lineair plaats, op basis van de uitgaven in dat jaar. Hierdoor is het financieel niet meer van belang in welk jaar een investeringsproject wordt afgerond. De begrote kapitaalslasten sluiten hiermee beter aan bij de werkelijkheid.

Kadasterkosten

De kosten voor het gebruik van de gegevens van het Kadaster werden in voorgaande jaren in rekening gebracht bij GBLT. Vanaf 2013 komen de kadasterkosten rechtstreeks ten laste van het waterschap voor een bedrag van € 75.000.

Hierna volgt op hoofdlijnen een toelichting op het verschil tussen de Begroting 2013 en de Begroting 2014.

Kapitaalslasten

De netto-kapitaalslasten dalen ten opzichte van de Begroting 2013 met € 0,1 mln. door:

- een rentevoordeel als gevolg van lagere rentetarieven op afgesloten leningen in 2013 en verwachte (her)financiering in 2014;
- hogere afschrijvingskosten in verband met de investeringen in het afgelopen jaar en de geplande investeringen 2014.

Personeelslasten

De personeelslasten (bijlage) zijn berekend op basis van 333,05 FTE. De berekening hanteert het uitgangspunt dat de personeelslasten met 1% stijgen.

Overige kosten

Per saldo dalen de overige kosten in 2014 met € 0,04 mln. Dit is het gevolg van:

- verwerking van de inflatie (stijging);
- verwerking van de maatregelen uit de ambitiesdiscussie (daling);
- verwerking van de bijsturingen uit BURAP 2013-2 en overige mutaties, zie paragraaf 1.5 (stijging).

Bijlage 4: STAAT VAN VASTE ACTIVA

(bedragen x € 1.000)								
Omschrijving beleidsveld	Aanschaf- waarde per 1-1-2014	Afschrijvingen t/m 1-1-2014	Boekwaarde 01-01-2014	Investeringen / mutatie	Afschrijving 2014	Boekwaarde 31-12-2014	Rente 2014	Kapitaals- lasten totaal
Immateriële activa								
Bestuur en externe communicatie	75	45	30	0	15	15	1	16
Subtotaal immateriële activa	75	45	30	0	15	15	1	16
Materiële activa								
Planvorming	1.338	847	491	0	68	423	15	83
Aanleg en onderhoud waterkeringen	26.973	6.979	19.994	4.250	932	23.312	715	1.647
Inrichting en onderhoud watersystemen	126.132	39.240	86.892	9.000	4.090	91.802	2.948	7.038
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	265.266	87.521	177.745	7.200	8.078	176.867	5.752	13.830
Inrichting en onderhoud vaarwegen	12.358	3.671	8.687	0	466	8.221	520	986
Beheersen van Lozingen	353	112	241	0	36	205	7	43
Bestuur en externe communicatie	3.619	445	3.174	0	103	3.071	104	207
Ondersteuning	38.390	9.954	28.436	1.000	1.741	27.695	926	2.667
Subtotaal materiële activa	474.429	148.769	325.660	21.450	15.514	331.596	10.987	26.501
Financiële vaste activa								
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	10.563		10.563	-602		9.961	339	339
Bestuur en externe communicatie	691		691	0		691	23	23
Ondersteuning	7.693		7.693	-125		7.568	252	252
Subtotaal financiële activa	18.947	0	18.947	-727	0	18.220	614	614
Totaal	493.451	148.814	344.637	20.723	15.529	349.831	11.602	27.131

Bijlage 5: STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer	Totaal
Algemene / bestemmingreserves			
Stand begin boekjaar 1 januari 2013	9.640	9.851	19.491
Resultaat 2013 volgens BURAP 2013-2	-3.607	-3.970	-7.577
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit 2014	-1.138	-1.487	-2.625
Geprognosticeerde onttrekking aan de vrij inzetbare reserves in 2014	-2.434	-808	-3.241
Algemene en bestemmingsreserve per 31 december 2014	2.461	3.586	6.048
Voorzieningen			
Arbeidsgerelateerde verplichtingen 1-1-2013	2.050	1.849	3.899
Vermeerderingen / verminderingen 2013	-270	-275	-545
Vermeerderingen / verminderingen 2014	-310	-300	-610
Voorzieningen per 31 december 2014	1.470	1.274	2.744

Bijlage 6: STAAT VAN PERSONEELSLASTEN

(bedragen x € 1.000)

Afdelingen	Jaarrekening 2012					Begroting 2013					Begroting 2014				
	Formatie 2012 in fte's	Jaarloon incl. / sociale lasten	Overige personele kosten /baten	Activering personeels- lasten	Totaal 2012	Formatie 2013 in fte's	Jaarloon incl. / sociale lasten	Overige personele kosten /baten	Activering personeels- lasten	Totaal 2013	Formatie 2014 in fte's	Jaarloon incl. / sociale lasten	Overige personele kosten /baten	Activering personeels- lasten	Totaal 2014
Bestuur		635	2		637		644	22		666		662	21		683
Staf	28,50	2.462	691	-51	3.102	27,70	2.246	1.239	-15	3.470	26,70	2.181	1.385	-15	3.551
Middelen	53,90	3.309	404	-24	3.689	52,90	3.419	307	-23	3.703	52,90	3.487	169	-23	3.633
Planvorming	50,25	3.448	369	-485	3.332	50,45	3.768	249	-535	3.482	49,35	3.873	177	-535	3.515
Uitvoering *)	208,80	12.085	977	-3.115	9.947	207,60	12.334	1.060	-3.227	10.167	204,10	12.597	950	-3.227	10.320
Subtotaal	341,45	21.939	2.443	-3.675	20.707	338,65	22.411	2.877	-3.800	21.488	333,05	22.800	2.702	-3.800	21.702
Baten					-276					-50					-50
Totaal	341,45	21.939	2.443	-3.675	20.431	338,65	22.411	2.827	-3.800	21.438	333,05	22.800	2.702	-3.800	21.652

*) = inclusief vaarwegen

Bijlage 7: FORMATIEPLAN 2014

Directie/staf

Funcionaam	Moderne funcionaam	Formatie 2013 incl. Waterovereenkomst	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Directie					
Secretaris-directeur	Secretaris-directeur	1,00	0,00	1,00	0,00
Directeur	Directeur	1,00	0,00	1,00	0,00
Directeur	Directeur	1,00	0,00	1,00	0,00
		3,00	0,00	3,00	0,00
Unit Bestuurlijk Juridische Zaken					
Senior beleidsadviseur	Senior beleidsadviseur juridische zaken	3,00	0,00	3,00	0,00
Directiesecretaris	Directiesecretaris	1,00	0,00	1,00	0,00
Specialist	Medewerker bestuurlijk secretariële zaken	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsmedewerker bestuurlijke ondersteuning	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker managementondersteuning	2,00	0,00	2,00	0,00
		8,00	0,00	8,00	0,00
Unit Communicatie					
Adviseur	Adviseur communicatie	1,60	0,00	1,60	0,00
Adviseur (tijdelijk voor 3 jaar)	Adviseur communicatie waterovereenkomst	1,00	1,00	0,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur communicatie	1,80	0,00	1,80	0,00
Senior beleidsadviseur	Woordvoerder	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker communicatie	0,60	0,00	0,60	0,00
		6,00	1,00	5,00	0,00
Unit P&O					
Manager	Manager P&O	1,00	0,00	1,00	0,00
Adviseur	Adviseur ARBO	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur P&O	1,00	0,00	1,00	0,00
Adviseur	Adviseur P&O	0,50	0,00	0,50	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker P&O	1,20	0,00	1,20	0,00
Adviseur	Adviseur KAM	0,50	0,00	0,50	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur KAM	0,80	0,00	0,80	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker P&O	1,70	0,00	1,70	0,00
		7,70	0,00	7,70	0,00
Unit Control					
Manager	Manager Control	1,00	0,00	1,00	
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur Control.	2,00	0,00	2,00	
		3,00	0,00	3,00	0,00
Directie/staf totaal		27,70	1,00	26,70	0,00

Directie Uitvoering

Funcionaam	Moderne funcionaam	Formatie 2013	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Unit Waterbeheer					
Manager	Manager waterbeheer	1,00	0,00	1,00	0,00
Uitvoerend medewerker	Administratief medewerker	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior beleidsadviseur	Senior beleidsadviseur watersysteem	2,00	0,00	2,00	0,00
Adviseur	Adviseur watersysteem	8,00	0,00	8,00	0,00
Specialist	Medewerker watersysteem	3,00	0,00	3,00	0,00
Medior specialist	Specialist grondvererving	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker eigendomsbeheer	0,80	0,00	0,80	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker geo-informatie	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker gegevensbeheer	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior beleidsadviseur	Senior beleidsadviseur programma's	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur watersysteem	5,00	0,00	5,00	0,00
Beleidsadviseur (tijdelijk)	Beleidsadviseur watersysteem	1,00	1,00	1,00	1,00
		25,80	1,00	25,80	1,00

Unit Onderhoud

Manager	Manager onderhoud	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker techniek en administratie	1,00	0,00	1,00	0,00
Teamleider	Teamleider onderhoud	2,00	0,00	2,00	0,00
Medior specialist	Specialist onderhoud	1,00	0,00	1,00	0,00
Specialist	Medewerker onderhoud	3,00	0,00	3,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker planning en logistiek	2,00	0,00	2,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Uitvoerder	5,00	0,00	5,00	0,00
Senior vaktechnisch medewerker	Servicemedewerker	7,00	0,00	7,00	0,00
Medior vaktechnisch medewerker	Medewerker onderhoud	39,80	0,00	39,80	0,00
		61,80	0,00	61,80	0,00

Funcionaam	Moderne funcionaam	Formatie 2013	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Unit Waterkeringen en Vaarwegen					
Manager	Manager Waterkeringen en Vaarwegen	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior specialist	Senior specialist waterkeringen	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior specialist	Specialist waterkeringen	2,00	0,00	2,00	0,00
Specialist	Medewerker waterkeringen	2,00	0,00	2,00	0,00
Specialist	Medewerker vaarwegbeheer	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Technisch medewerker	2,00	0,00	2,00	0,00
Medior vaktechnisch medewerker	Medewerker vaarwegen	3,50	0,00	3,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker gegevensbeheer	0,00	0,00	0,50	0,00
Uitvoerend medewerker	Administratief medewerker	0,50	0,00	0,50	0,00
		13,00	0,00	13,00	0,00

Unit Zuiveringsbeheer en Riolering					
Manager	Manager Zuiveringsbeheer en Riolering	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior beleidsadviseur	Senior beleidsadviseur afvalwaterketen	2,00	0,00	2,00	0,00
Adviseur	Adviseur riolering	3,00	0,00	3,00	0,00
Senior beleidsadviseur	Senior beleidsadviseur zuiveringsbeheer	1,00	0,00	1,00	0,00
Adviseur	Adviseur zuiveringsbeheer	2,00	0,00	2,00	0,00
Specialist	Bedrijfskundig medewerker zuiveringsbeheer	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior specialist	Specialist automatisering zuiveringsbeheer	1,00	0,00	1,00	0,00
Specialist	Medewerker vergunningen zuiveringsbeheer	1,00	0,00	0,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker techniek en administratie	0,50	0,00	0,50	0,00
Uitvoerend medewerker	Administratief medewerker	1,00	0,00	1,00	0,00
Coördinator	Coördinator zuiveringsbeheer	2,00	0,00	0,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Zuiveringstechnicus	6,00	0,00	6,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Zuiveringstechnicus	9,00	0,00	6,00	0,00
Senior vaktechnisch medewerker	Zuiveringstechnicus	9,50	0,00	9,00	0,00
Medior vaktechnisch medewerker	Zuiveringstechnicus	3,00	0,00	3,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Technisch medewerker	1,00	0,00	0,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker (nieuw)	Gegevensbeheerder	0,00	0,00	1,00	0,00
Senior specialist (nieuw)	Senior specialist zuiveringsbeheer	0,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur (nieuw)	Beleidsadviseur zuiveringsbeheer	0,00	0,00	1,00	0,00
Teamleider (nieuw)	Teamleider zuiveringsbeheer	0,00	0,00	2,00	0,00
		44,00	0,00	41,50	0,00

Funcionaam	Moderne funcionaam	Formatie 2013	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Unit Projecten					
Manager	Manager Projecten	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior coördinator	Projectadviseur	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior coördinator	Projectadviseur waterovereenkomst	1,00	1,00	0,00	0,00
Medior coördinator	Projectmanager	7,00	0,00	7,00	0,00
Coördinator	Projectleider	6,00	0,00	6,00	0,00
Junior coördinator	Projectmedewerker	3,00	0,00	3,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Technisch medewerker	2,00	0,00	2,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker managementondersteuning	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker CAD	2,00	0,00	2,00	0,00
Medior specialist	Projectadministrateur	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker CAD/GIS	2,00	0,00	2,00	0,00
		27,00	1,00	26,00	0,00
Unit Technische ondersteuning					
Manager	Manager technische ondersteuning	1,00	0,00	1,00	0,00
Adviseur	Adviseur technische ondersteuning	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur technische ondersteuning	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur bodem en reststoffenverwerking	1,00	0,00	1,00	0,00
Adviseur	Adviseur reststoffenverwerking	1,00	0,00	1,00	0,00
Uitvoerend medewerker	Administratief medewerker	0,50	0,00	0,50	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker techniek en administratie	2,00	0,00	2,00	0,00
Specialist	Medewerker technische ondersteuning	0,50	0,00	0,50	0,00
Coördinator	Coördinator werkplaats	2,00	0,00	2,00	0,00
Specialist	Automatiseringsmedewerker elektrotechniek	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Elektrotechnisch monteur	7,00	0,00	7,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Mechanisch monteur	14,00	0,00	14,00	0,00
Medior vaktechnisch medewerker	Medewerker onderhoudstechniek	4,00	0,00	4,00	0,00
		36,00	0,00	36,00	0,00
Directie Uitvoering totaal		207,60	2,00	204,10	1,00

Directie Planvorming

Funcionaam	Moderne funcionaam	Formatie 2013	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Unit Kennis en Advies					
Manager	Manager kennis en advies	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur planvorming	3,70	0,00	3,70	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur Energie en Innovatie	0,80	0,00	0,80	0,00
Medior specialist	Specialist planvorming	6,60	0,00	6,60	0,00
Medior specialist	Specialist planvorming waterovereenkomst	1,00	1,00	0,00	0,00
Adviseur	Adviseur subsidies	1,00	0,00	1,00	0,00
Specialist	Medewerker waterkwaliteit en monitoring	2,00	0,00	2,10	0,00
Specialist	Medewerker waterkwaliteit en monitoring waterovereenkomst	0,40	0,40	0,30	0,30
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker techniek en administratie	1,00	0,00	1,00	0,00
Vaktechnisch medewerker	Medewerker monstertransport	0,50	0,00	0,40	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Technisch medewerker	1,00	0,00	1,00	0,00
Uitvoerend medewerker	Uitvoerend medewerker	0,90	0,00	0,90	0,00
Coördinator	Coördinator laboratorium	0,75	0,00	0,75	0,00
		20,65	1,40	19,55	0,30
Unit Waterbeleid					
Manager	Manager waterbeleid	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior beleidsadviseur	Senior beleidsadviseur planvorming	4,50	0,00	4,50	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur planvorming	2,70	0,00	2,70	0,00
		8,20	0,00	8,20	0,00

Funcienaam	Moderne funcienaam	Formatie 2013	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Unit Vergunningverlening en Handhaving					
Manager	Manager vergunningverlening en handhaving	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior specialist	Specialist juridische zaken	1,00	0,00	1,00	0,00
Coördinator	Coördinator vergunningverlening	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior specialist	Specialist vergunningverlening	2,80	0,00	2,80	0,00
Specialist	Medewerker vergunningverlening	2,00	0,00	2,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker handhaving	6,80	0,00	6,80	0,00
Coördinator	Coördinator handhaving	1,00	0,00	1,00	0,00
Specialist	Medewerker handhaving	2,00	0,00	2,00	0,00
Coördinator	Coördinator calamiteitszorg	1,00	0,00	1,00	0,00
		18,60	0,00	18,60	0,00
Directieondersteuning Planvorming					
Uitvoerend medewerker	Administratief medewerker	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker techniek en administratie	2,00	0,00	2,00	0,00
		3,00	0,00	3,00	0,00
Directie Planvorming totaal		50,45	1,40	49,35	0,30

Directie Middelen

Funcionaam	Moderne funcionaam	Formatie 2013	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Unit ICT					
Manager	Manager informatie- en communicatietechnologie	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur informatie- en communicatietechnologie	1,00	0,00	1,00	0,00
Adviseur	Adviseur informatie- en communicatietechnologie	2,00	0,00	2,00	0,00
Medior specialist	Adviseur informatie- en communicatietechnologie	3,00	0,00	3,00	0,00
Specialist	Medewerker informatie- en communicatietechnologie	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker informatie- en communicatietechnologie	3,00	0,00	3,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker informatie- en communicatietechnologie	1,20	0,00	1,20	0,00
Adviseur	Archivaris	1,00	0,00	1,00	0,00
Coordinator	Coordinator DIV	1,00	0,00	1,00	0,00
Specialist	Medewerker DIV / Medewerker applicatiebeheer	4,00	0,00	4,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker archief	3,30	0,00	3,30	0,00
		21,50	0,00	21,50	0,00

Unit Financiën

Manager	Manager financiën	1,00	0,00	1,00	0,00
Senior Beleidsadviseur	Senior beleidsadviseur financien	1,00	0,00	1,00	0,00
Beleidsadviseur	Beleidsadviseur financiën	2,00	0,00	2,00	0,00
Adviseur	Adviseur financiën	3,00	0,00	3,00	0,00
Senior Specialist	Senior specialist financiën	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior Specialist	Adviseur financiën	0,00	0,00	0,00	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker financiën	2,50	0,00	2,50	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker financiën	3,20	0,00	3,20	0,00
		13,70	0,00	13,70	0,00

Funcienaam	Moderne functienaam	Formatie 2013	Waterovereenkomst 2013	Formatie 2014	Waterovereenkomst 2014
Unit Facilitaire zaken					
Manager	Manager facilitaire zaken	1,00	0,00	1,00	0,00
Medior vaktechnisch medewerker	Medewerker repro- en postzaken	2,00	0,00	2,00	0,00
Frontoffice medewerker	Frontoffice medewerker	2,50	0,00	2,50	0,00
Vaktechnisch medewerker	Medewerker bedrijfsrestaurant	3,40	0,00	3,40	0,00
Medior vaktechnisch medewerker	Medewerker bedrijfsrestaurant	0,60	0,00	0,60	0,00
Senior uitvoerend medewerker	Medewerker KAM	0,40	0,00	0,40	0,00
Adviseur (waarvan 1 tijdelijk)	Adviseur inkoop	3,00	0,00	3,00	0,00
Medior uitvoerend medewerker	Medewerker techniek en administratie (administratief medewerker)	2,20	0,00	2,20	0,00
Coördinator	Coördinator facilitaire zaken	1,00	0,00	1,00	0,00
Adviseur	Adviseur facilitaire zaken	0,60	0,00	0,60	0,00
Senior vaktechnisch medewerker	Medewerker facilitaire zaken	1,00	0,00	1,00	0,00
		17,70	0,00	17,70	0,00
	Directie Middelen totaal	52,90	0,00	52,90	0,00
	Totaal	338,65	4,40	333,05	1,30

De blauw gearceerde formaties hebben betrekking op w aterovereenkomst.

Bijlage 8: STAAT VAN LANGLOPENDE LENINGEN

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Stand per 1-1-2014	Vermeerderingen	Vermindering en gewone aflossing	Extra aflossing	Stand per 31-12-2014
Financiële instellingen	306.227	35.000	26.270		314.957
Subtotaal	306.227	35.000	26.270		314.957
Waarborgsommen	6				6
Totaal	306.233	35.000	26.270		314.963
Gemiddelde looptijd			7,5 jaar		

Bijlage 9: BEREKENING VAN DE RENTEOMSLAG

Financiering van de kapitaaluitgaven en de rente omslag

		(bedragen x € 1.000)	
Renteberekening			
Boekw aarde 1-1-2014		344.637	
Boekw aarde 31-12-2014		<u>349.831</u>	
Gemiddeld per jaar			347.234
Leningen			
Vaste financieringsmiddelen 1-1-2014		306.227	
Vaste financieringsmiddelen 31-12-2014		<u>341.787</u>	
Gemiddeld per jaar			324.007
Reserves en voorzieningen 1-1-2014		15.576	
Reserves en voorzieningen 31-12-2014		<u>11.622</u>	
Gemiddeld per jaar			13.599
Netto kapitaaltekort			<u><u>9.628</u></u>
Rentelasten en baten			
Rente			12.009
Bespaarde rente eigen vermogen			-407
Totaal te verdelen rente			<u>11.602</u>
af: rente boekw aarden met een afwijkend rente %			-465
Te verdelen over restant boekw aarden			<u><u>11.137</u></u>
Renteomslag dividend			
Gemiddelde boekw aarde 2014	347.234		
af: boekw aarde met vast percentage	<u>6.638</u>		
Omslagpercentage:	11.137	/	340.596
		x	1%
			= <u><u>3,3%</u></u>

Bijlage 10: OPBOUW EMU-SALDO

Bedragen x € 1.000

Opbouw EMU-saldo	
Exploitatiesaldo	-3.241
2. Invloed investeringen (zie staat vaste activa)	0
-/- Netto-investeringsuitgaven WRIJ	21.450
-/- Netto-investeringsuitgaven Vaarwegen	422
+ verkoop materiële activa en immateriële activa	0
+ afschrijvingen	15.529
3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen)	0
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	0
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. voorzieningen	600
-/- betaling rechtstreeks uit voorzieningen	0
+ eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	0
4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen)	0
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	0
+ eventuele externe vermeerderingen reserves	0
5. Deelnemingen en aandelen	0
-/- boekwinst	0
+ boekverlies	0
EMU-saldo	-10.140

TOELICHTING OPBOUW EMU-SALDO

Ter bescherming van de euro is in het 'EU-stabiliteitspact' onder andere vastgelegd dat het EMU-tekort van een lidstaat niet meer dan 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Er is sprake van een EMU-tekort als de uitgaven van de overheid in een jaar de inkomsten van dat jaar overstijgen. Het gaat om het totaal van de gehele overheid; dus ook van de decentrale overheden. Vooral door steunmaatregelen en verminderde inkomsten van het Rijk is het Nederlandse tekort door de crisis tot ruim boven de 3% gestegen. In Europees verband is afgesproken dat de lidstaten er voor zullen zorgen dat het EMU-tekort, zodra het economisch herstel intreedt, zo snel mogelijk weer onder de 3% komt.

Tussen het Rijk en de medeoverheden is bestuurlijk een percentage van 0,5% van het BBP overeengekomen als plafond voor het EMU-tekort voor medeoverheden. Door deze bestuurlijke overeenkomst zijn de geldende maximale toegestane EMU-tekorten voor medeoverheden als volgt bepaald: 0,05% voor waterschappen, 0,38% voor gemeenten en 0,07% voor provincies.

Bij de bestuurlijke overeenkomst is het belangrijk te weten dat de in Europees verband afgesproken methodiek om het EMU-saldo te meten (transactiestelsel) ongelukkig uitvalt voor overheden met een baten-lastenselsel, zoals de Nederlandse decentrale overheden. Met een sluitende exploitatierekening kunnen deze organisaties toch een redelijk groot EMU-tekort hebben. Dat laatste geldt zeker voor de waterschappen, omdat zij een groot investeringsvolume kennen.

Als reactie op het regeerakkoord, met o.a. het wetsvoorstel HOF, zijn de VNG, het IPO en UvW met het kabinet een financieel onderhandelaarsakkoord overeengekomen. Paragraaf 5.3.6 meldt over dit akkoord en de handreiking van het UvW. Deze handreiking levert per waterschap het toegestane EMU tekort, de referentiewaarde. Voor 2014 bedraagt de referentiewaarde van ons waterschap € 14,3 mln. De Begroting 2014 blijft binnen deze waarde.

Bijlage 11: VASTSTELLINGSBESLUIT

VASTSTELLINGSBESLUIT

Het algemeen bestuur van Waterschap Rijn en IJssel, gelet op de artikelen 99 tot en met 102 van de Waterschapswet,

besluit:

1. Vast te stellen de begroting 2014, te weten

Rekening van lasten en baten

	<i>bedragen x 1.000</i>
Totaal van de lasten	€ 88.307
Totaal van de baten	€ 88.307

2. De financieringsbehoefte voor 2014 vast te stellen op € 55 mln.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van
5 november 2013,

de secretaris-directeur,

de dijkgraaf,

drs. C. Roos

drs. H.Th.M. Pieper